

Program
Wychowawczo-Profilaktyczny

**Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego
w Lubaczowie**

Lubaczów, wrzesień 2025 r.

Spis treści:

I.Założenia teoretyczne Programu

II.Źródła opracowania Programu

- 1. Podstawy prawne tworzenia programu wychowawczo-profilaktycznego**
- 2. Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2025/2026 i plan nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2025/2026**
- 3. Diagnoza aktualnej sytuacji i problemów**

III.Struktura Programu Wychowawczo-Profilaktycznego w MOW Lubaczów

IV. Obowiązki osób odpowiedzialnych za realizację programu

V.Monitorowanie i ewaluowanie programu profilaktyki

VI.Ksero uchwały Rady Pedagogicznej zatwierdzającej Program

I. ZAŁOŻENIA TEORETYCZNE PROGRAMU

Od września 2017 r. zadania wychowawcze i profilaktyczne ośrodka wynikają z ustawy Prawo Oświatowe. U podstaw zmian leży założenie ustawodawcy, że *działalność wychowawcza szkoły jest jednym z podstawowych celów polityki edukacyjnej państwa, a proces wychowania jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa.*

Nauczanie i wychowanie – respektując chrześcijański system wartości – za podstawę przyjmuje uniwersalne zasady etyki. Kształcenie i wychowanie służą rozwijaniu u młodzieży poczucia odpowiedzialności, poszanowania drugiego człowieka, eliminowania postaw dyskryminujących, miłości Ojczyzny, szacunku dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata.

MOW powinien zapewnić każdemu wychowankowi warunki niezbędne do jego rozwoju, przygotować go do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności, akceptacji dla różnorodności w środowisku edukacyjnym, wynikającej z różnorodnych potrzeb edukacyjnych uczniów, niepełnosprawności, odmienności językowej i kulturowej, różnego statutu materialnego itp., budowania relacji rówieśniczych.

Działania wychowawczo-profilaktyczne powinny być kierowane do wychowanków, nauczycieli, wychowawców i rodziców/opiekunów prawnych.

Zadania wychowawczo – profilaktyczne realizowane są równolegle z kształceniem uczniów – przekazywaniem wiedzy, m. in. podczas zajęć z wychowawcą klasy, zajęć edukacyjnych wynikających z ramowego rozkładu zajęć, zajęć wynikających z udzielanej pomocy psychologiczno – pedagogicznej, zajęć pozaszkolnych również w toku komunikacji zdalnej.

Wychowanie to „wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży”. Proces ten angażuje wszystkich przedstawicieli społeczności szkolnej, począwszy od uczniów, po nauczycieli, wychowawców i rodziców/opiekunów prawnych, pozostających w osobowej relacji, współdziałających w osiągnięciu celów wychowawczych. Osoby zaangażowane w wychowanie dzielą się odpowiedzialnością: wychowawca odpowiada za tworzenie warunków do rozwoju, zaś wychowanek za korzystanie z istniejących warunków w celu realizacji zadań rozwojowych.

W parze z wychowaniem muszą iść działania z zakresu profilaktyki. Ma ona duże znaczenie wśród młodych ludzi, u których kształtuje się hierarchia wartości, doskonalą się relacje z innymi

ludźmi, wzmacnia się poczucie pewności siebie oraz kształtują się skomplikowane procesy myślowe. To trudny okres dla każdego nastolatka. Większość jednak sobie radzi z problemami wieku dorastania przede wszystkim wtedy, gdy w ich środowisku obowiązują jasne reguły postępowania oraz gdy są w nim osoby, na których młody człowiek mógłby się wzorować. Inaczej się dzieje, kiedy brakuje tych czynników. Istnieje wtedy zagrożenie powstawania negatywnych zachowań u młodzieży, tym bardziej im większe znaczenie przypisuje ona osobom wykolejonym społecznie. Pojawia się duże ryzyko powielania przez młodą osobę działań patologicznych. Dlatego celem działań profilaktycznych jest zapobieganie negatywnym zjawiskom, będących również skutkiem epidemii COVID-19. Odpowiedzialność za wychowanie swojego potomstwa ponoszą rodzice. To oni pełnią podstawowe funkcje zapobiegawcze i chroniące. Ośrodek jako instytucja zastępująca rodzinę, tworząca „drugi dom”, pomaga im w tym. Stąd podejmuje szereg działań o charakterze profilaktycznym.

W oparciu o Ustawę z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, (Dz.U. z 2017 r., poz. 59, Dz.U. z 2020r., poz. 910, 1378, Dz. U. z 17 czerwca 2021 r., poz. 1082, Dz. U. z 2023 r. poz. 900, 1672 i 1718):

Art. 5. Nauczyciel w swoich działaniach dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych ma obowiązek kierowania się dobrem uczniów, troską o ich zdrowie, postawę moralną i obywatelską, z poszanowaniem godności osobistej ucznia.

Art. 26. 1. Szkoły oraz placówki, o których mowa w art. 2 pkt 3–5, 7 i 8, realizują program wychowawczo-profilaktyczny obejmujący:

- 1) treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów, oraz
- 2) treści i działania o charakterze profilaktycznym dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów, przygotowane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb i problemów występujących w danej społeczności szkolnej, skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

Art. 84.1.4. W szkołach i placówkach, w których nie tworzy się rad rodziców, program wychowawczo-profilaktyczny szkoły lub placówki, o którym mowa w art. 26, uchwała rada pedagogiczna.

W oparciu o Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii, (Dz.U. z dnia 28 sierpnia 2015 r. poz. 1249) zmiana Rozporządzeniem MEN z 22.01.2018r. Dz. U. z 25.01.2018r., poz. 214. i na podstawie art. 22 ust. 3 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r.

o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2012 r. poz. 124 oraz z 2015 r. poz. 28 i 875) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Szkoły i placówki prowadzą systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną wśród uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów oraz nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły i placówki w celu przeciwdziałania narkomanii.

2. Działalność, o której mowa w ust. 1, obejmuje działania uprzedzające oparte na naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności mające na celu przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów i wychowanków, charakteryzujących się nieprzestrzeganiem przyjętych dla danego wieku zwyczajowych norm i wymagań, niosących ryzyko negatywnych konsekwencji dla zdrowia fizycznego i psychicznego ucznia lub wychowanka oraz jego otoczenia społecznego.

§ 2. 1. Działalność wychowawcza w szkole i placówce polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

1. fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
2. psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmacnianiu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;
3. społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
4. aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

2. Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

1. współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów i wychowanków w celu budowania postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia;
2. kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu;

3. wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą lub placówką oraz społecznością lokalną;
4. kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami;
5. doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami, wychowankami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów lub wychowanków;
6. wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub
7. opiekunów;
8. kształtowanie u wychowanków postaw prospołecznych, w tym możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym oraz zaangażowaniu w działalność podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 1 i art. 86 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. –Prawo Oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59, 949 i 2203), zwanej dalej „ustawą - Prawo oświatowe”;
9. wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie
10. postaw prozdrowotnych i prospołecznych.
11. przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej,
12. wykształcenie u uczniów, nauczycieli i rodziców postrzegania sytuacji kryzysowych jako szansy na „zmianę” mogącą przynieść trwałe wartości, np. umiejętność zapobiegania bezradności będącej początkiem pogorszenia kondycji psychicznej człowieka i jej negatywnych skutków.

§ 3. 1. Działalność edukacyjna w szkole i placówce polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

2. Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

1. poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji, o których mowa w § 1 ust. 2, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach;
2. poszerzanie wiedzy uczniów, nauczycieli, rodziców na temat wpływu sytuacji kryzysowej (np. wywołanej pandemią COVID-19, działaniami wojennymi na terenie Ukrainy) na funkcjonowanie każdego człowieka oraz możliwości uzyskania pomocy w szkole i poza szkołą;

3. rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów i wychowanków;
4. kształtowanie u uczniów i wychowanków umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji;
5. kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu;
6. poszerzanie wiedzy uczniów na temat metod zapobiegania rozprzestrzenianiu się epidemii COVID-19, przeciwdziałania chorobom cywilizacyjnym;
7. prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców
8. w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji, o których mowa w § 1 ust. 2, oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej;
9. doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków i substancji, o których mowa w § 1 ust. 2, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego;
10. poszerzanie wiedzy uczniów na temat konsekwencji nadużywania multimediów (uzależnienie cyfrowe);
11. doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki uzależnienia od multimediów.

§4.1. Działalność informacyjna w szkole i placówce polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków i substancji, o których mowa w § 1 ust. 2, skierowanych do uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły lub placówki.

2. Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

1. dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków i substancji, o których mowa w § 1 ust. 2;
2. udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych;
3. udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku obniżonej kondycji psychicznej, depresji, innych problemów psychologicznych i psychiatrycznych, jako skutków sytuacji traumatycznych i kryzysowych (np. działania wojenne na Ukrainie w § 1 ust. 2);

4. przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, zwanej dalej „ustawą”;
5. informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią;
6. udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku uzależnienia cyfrowego (np. możliwość udziału w Pilotażowym Programie skierowanym do dzieci i młodzieży uzależnionych od nowych technologii cyfrowych, rekomendowanym przez NFZ i Ministerstwo Zdrowia);
7. udostępnienie informacji o możliwościach różnorodnego wsparcia uczniów z Ukrainy.

§5. 1. Działalność profilaktyczna w szkole i placówce polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

2. Działalność profilaktyczna obejmuje:

- 1) w przypadku profilaktyki uniwersalnej – wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków i substancji, o których mowa w § 1 ust. 2;
- 2) w przypadku profilaktyki selektywnej – wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych;
- 3) w przypadku profilaktyki wskazującej – wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków i substancji, o których mowa w § 1 ust. 2, lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia;
- 4) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano objawy depresji lub obniżenia kondycji psychicznej, a także prowadzenie działań profilaktycznych wobec wszystkich uczniów szkoły;
- 5) wspieranie uczniów i wychowanków, u których zaobserwowano uzależnienie od technologii cyfrowych, a także prowadzenie działań profilaktycznych wobec wszystkich uczniów szkoły (np. przekierowywanie ich uwagi na rozwój indywidualnych zainteresowań oraz angażowanie uczniów do aktywności w różnych dziedzinach).

3. Działania profilaktyczne w szkołach i placówkach w ramach działalności, o której mowa w ust. 1, obejmują w szczególności:

1. realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych programów zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii – dobór odpowiedniego programu uzależnia się od celu profilaktycznego, który wynika z uprzednio przeprowadzonej diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych;
2. przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia (kół zainteresowań), zajęć rekreacyjno – sportowych, turystycznych, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej;
3. kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków i substancji, o których mowa w § 1 ust. 2, przez uczniów i wychowanków, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych;
4. poszerzenie kompetencji osób oddziałujących na uczniów (nauczycieli, rodziców, wychowawców, specjalistów) w zakresie wczesnego rozpoznawania objawów depresji, objawów uzależnienia od technologii cyfrowych, objawów chorób cywilizacyjnych (np. nadwaga, brak aktywności fizycznej);
5. doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych;
6. włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny (IPET), o którym mowa w art. 127 ust. 3 ustawy Prawo oświatowe, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

§ 6. 1. Szkoła i placówka, przy prowadzeniu działalności, o której mowa odpowiednio w § 2–5, współpracuje z jednostkami samorządu terytorialnego, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli, podmiotami realizującymi świadczenia zdrowotne z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień, wojewódzkimi i powiatowymi stacjami sanitarno-epidemiologicznymi, Policją, pracodawcami, a także podmiotami, o których mowa w art. 5 ust. 3 ustawy, oraz podmiotami, o których mowa w art. 2a ustawy o systemie oświaty, w szczególności przy

opracowaniu diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących oraz czynników ryzyka, o których mowa odpowiednio w ust. 3 i 4, dotyczącej uczniów lub wychowanków, rodziców lub opiekunów, nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły lub placówki.

2. Podstawę do podejmowania działalności, o której mowa odpowiednio w § 2–5, stanowi opracowywana w każdym roku szkolnym diagnoza, o której mowa w ust. 1.

3. Przez czynniki chroniące należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów lub wychowanków, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, których występowanie wzmacnia ogólny potencjał zdrowotny ucznia lub wychowanka i zwiększa jego odporność na działanie czynników ryzyka, o których mowa w ust. 4.

4. Przez czynniki ryzyka należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów lub wychowanków, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, które wiążą się z wysokim prawdopodobieństwem wystąpienia zachowań ryzykownych stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, zdrowia, bezpieczeństwa lub funkcjonowania społecznego.

II. ŹRÓDŁA OPRACOWANIA PROGRAMU

1. Podstawy prawne tworzenia Programu Wychowawczo-Profilaktycznego

Podstawy prawne:

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz. U. z 2020 r. poz. 2198) ogłoszono dnia 9 grudnia 2020 r. obowiązuje od dnia 1 września 2017
2. *Konwencja o prawach dziecka*, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. Nr 120 poz. 526, art. 3, 19 i 33).
3. Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 18 maja 2021 r. *w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy – Prawo oświatowe*, Dz. U. z 17 czerwca 2021 r., poz. 1082
4. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka;
5. Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych; Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. uchwalona przez Zgromadzenie Narodowe w dniu 2 kwietnia 1997 r., przyjęta przez Naród w referendum konstytucyjnym w dniu 25 maja 1997 r., podpisana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 16 lipca 1997 r. (Dz. U. Nr 78 poz. 483, art. 72).

6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii, Dz.U. z 28.08.2015 r., poz. 1249. **(zmiana w Dz.U. z 25.01.2018 r., poz. 214)**
7. Ustawa z 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2018 r., poz. 967, Dz. U. z 2019 r., poz. 730, 1287)
8. Krajowy Program Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przystępczości wśród Dzieci i młodzieży z dnia 13 stycznia 2004 r.
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 lipca 2018 r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej*, Dz.U. 2018r. poz. 1679; Dz. U. 2021r., poz. 1533.
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, Dz.U. 2019 poz. 639,
11. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35, poz. 230, tekst jednolity Dz. U. z 2012r. poz. 1356, Dz. U. z 2019r. poz. 2277, z 2020 r. poz. 1492).
12. Ustawa z 15 kwietnia 2011r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2011r. nr 112, poz. 654, Dz. U. z 2020 r. poz. 295, 567, 1493, Dz. U. 2021r., poz. 711.
13. *Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 maja 1998r. w sprawie przeciwdziałania i zwalczania zjawisk patologicznych wśród nieletnich.*
14. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. Nr 10, poz. 55, Dz. U. z 2021 r. poz. 276).
15. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 sierpnia 2021 r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19*, Dz. U. z 19.08.2021 r.

2. Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2025/2026

1. Kształtowanie myślenia analitycznego poprzez interdyscyplinarne podejście do nauczania przedmiotów przyrodniczych i ścisłych oraz poprzez rozwijanie umiejętności matematycznych w kształceniu ogólnym.
2. Szkoła miejscem edukacji obywatelskiej - kształtowanie postaw patriotycznych, społecznych i obywatelskich, odpowiedzialności za region i ojczyznę, dbałości o bezpieczeństwo własne i innych.
3. Promocja zdrowego trybu życia w szkole - kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych. Wspieranie aktywności fizycznej uczniów.
4. Profilaktyka przemocy rówieśniczej. Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży, wsparcie w kryzysach psychicznych.
5. Promowanie higieny cyfrowej i bezpiecznego poruszania się w sieci. Rozwijanie umiejętności krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli nowoczesnych technologii, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji oraz korzystanie z zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.
6. Promocja kształcenia zawodowego w szkołach podstawowych oraz w środowisku pracodawców. Wzmocnienie roli doradztwa zawodowego.
7. Wspieranie aktywności poznawczej i poczucia sprawczości ucznia poprzez promowanie oceniania kształtującego i metod aktywizujących w dydaktyce.

3. Diagnoza aktualnej sytuacji problemów.

Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Lubaczowie (województwo podkarpackie) jest placówką dla uczniów Szkoły Podstawowej i Branżowej Szkoły I Stopnia w normie intelektualnej, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym a także niedostosowaną społecznie. Organem prowadzącym placówkę jest Starostwo Powiatowe w Lubaczowie.

W Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Lubaczowie przebywa średnio 50 chłopców w wieku 10-18 lat z obszaru całej Polski. Zostali oni przyjęci na mocy postanowień sądów rodzinnych.

Bezpośrednie przyczyny zastosowania przez sąd środka wychowawczego w postaci umieszczenia w placówce resocjalizacyjno-rewalidacyjnej to najczęściej:

- nierealizowanie obowiązku szkolnego,
- spożywanie alkoholu i innych środków odurzających,
- dokonywanie drobnych przestępstw (głównie kradzieży),
- ucieczki z domu,
- przynależność do kryminogennych subkultur,
- agresja i autoagresja,

- lekceważenie powszechnie akceptowanych norm zachowań.

Badania psychologiczne i pedagogiczne naszych wychowanków wskazują na niski poziom dojrzałości emocjonalnej i społecznej, niepełnosprawność intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym, obniżone możliwości intelektualne, wieloletnie zaniedbania edukacyjne, brak motywacji do nauki, brak wdrożenia do podejmowania wysiłku umysłowego, trudności w radzeniu sobie z emocjami, nieumiejętność wyrażania emocji, brak krytycyzmu, nieumiejętność odraczania potrzeb, niezaspokojona potrzeba bezpieczeństwa, syndrom zerwanych więzi. To tylko niektóre problemy naszych wychowanków. Z tych przyczyn oddziaływania wychowawcze ośrodka mają szczególne znaczenie, stanowią integralną część procesu resocjalizacyjno-rewalidacyjnego, któremu poddawani są wychowankowie.

Środowisko rodzinne chłopców cechuje niewydolność wychowawcza lub patologia społeczna (alkoholizm, przestępczość, narkomania, ubóstwo materialne i kulturowe, przemoc, niewydolność wychowawcza). Rodzice bardzo często mają ograniczoną władzę rodzicielską lub są jej całkowicie pozbawieni. Nierzadko rodzice stanowią także wzór niewłaściwych zachowań. Oznacza to, że zakres odpowiedzialności nauczycieli i wychowawców pracujących w ośrodku dla młodzieży niedostosowanej społecznie w zakresie wychowania jest większy niż w szkole masowej, ponieważ kadra nie tylko wspiera rodziców w procesie wychowania dzieci, ale w wielu przypadkach – wspólnie z wychowawcami ośrodka – zastępuje rodziców w wykonywaniu funkcji wychowawczych.

Wielu naszych wychowanków jest umieszczonych w pieczy zastępczej, gdzie główne ich problemy to zaburzenia emocjonalne, zaniżona samoocena, trudności w nawiązywaniu relacji, problemy behawioralne tj.: przejawy agresji, manipulacje, kłamstwa oraz trudności edukacyjne i rozwojowe, traumy, ale przede wszystkim brak wsparcia w rodzinach, brak relacji z rodziną i krewnymi, poczucie osamotnienia i odrzucenia.

Działania wychowawcze adresowane są do wychowanków, ale także do rodziców/opiekunów prawnych. Szeroko rozumiana pedagogizacja środowiska rodzinnego jest warunkiem koniecznym dla realizacji celów programu wychowawczo-profilaktycznego.

Diagnoza potrzeb naszych wychowanków co do rodzaju działalności wychowawczo-profilaktycznej powstaje w oparciu o:

- wnioski z prowadzonych ewaluacji wewnętrznych, oraz nadzoru pedagogicznego,
- wnioski z przeprowadzonych ankiet wśród wychowawców i wychowanków (ankiety w załączeniu),
- wnioski z przeprowadzonych badań z programu prowadzonego przez Stowarzyszenie Edukacja 3.0 współfinansowanego przez Ministerstwo Edukacji i Nauki i Narodowy Program Zdrowia „Profilaktyka na miarę” mający na celu wspieranie szkoły i placówki w obszarze wychowania i psychoprofilaktyki,

- analizę dokumentacji wychowanków, a zwłaszcza zawartych w aktach chłopców opinii psychologiczno-pedagogicznych i orzeczeń sporządzonych przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczne, Opiniodawcze Zespoły Specjalistów Sądowych, placówki opiekuńczo-wychowawcze, w których wcześniej przebywali oraz opinii z poprzedniej szkoły,
- obserwację zachowania na terenie szkoły/ośrodka dokumentowaną w arkuszu wychowanka i w Indywidualnym Programie Edukacyjno - Terapeutycznym wychowanka,
- wywiady psychologiczne i pedagogiczne przeprowadzane z podopiecznymi,
- rozmowy przeprowadzane z rodzicami i opiekunami prawnymi nieletnich, asystentami rodziny, pracownikami socjalnymi, kuratorami społecznymi, i in.

W wyniku diagnozy określono najważniejsze czynniki ryzyka:

- ✓ drugi dom lub druga rodzina,
- ✓ pozytywny stosunek rodziny dziecka do używania substancji psychoaktywnych (również obojętność, a niekiedy udostępnianie takich środków),
- ✓ słaba kontrola rodziców, opiekunów nad zachowaniami ryzykownymi (palenie papierosów, marihuany, przemocy fizycznej),
- ✓ środowisko społeczne promujące dane wzorce zachowań,
- ✓ negatywny wzorzec rówieśników (wulgaryzmy i wyzwiska, spożywanie alkoholu, palenie papierosów, palnie marihuany oraz mylne przekonania na temat jej szkodliwości, przemoc słowna i fizyczna),
- ✓ nadpobudliwość i agresja zaznaczone już w dzieciństwie,
- ✓ wystąpienie uzależnienia lub nadużywania w rodzinie dziecka,
- ✓ negatywny wzorzec ze strony członków rodziny i opiekunów (spożywanie alkoholu)
- ✓ normy społeczne (promujące, prowokujące dane zachowania),
- ✓ modelowanie takich zachowań w domu i w szkole,
- ✓ konflikty i doświadczenia izolacji w dzieciństwie,
- ✓ grupa rówieśnicza, której normą są zachowania dysfunkcyjne i akceptacja takich zachowań,
- ✓ słabe relacje rówieśnicze
- ✓ niski poziom dojrzałości emocjonalnej i społecznej oraz niepełnosprawność intelektualną w stopniu lekkim,
- ✓ niskie wyniki osiągane w szkole i brak celów życiowych,
- ✓ obojętny stosunek do szkoły,
- ✓ łatwość zdobycia substancji uzależniających,
- ✓ wczesna inicjacja w zachowaniach ryzykownych i seksualnych,
- ✓ nieporadność wychowawcza rodziców,
- ✓ niska motywacja do nauki – zjawisko nasilające się w ostatnich latach,

- ✓ papierosy,
- ✓ alkohol,
- ✓ narkotyki, substancje psychoaktywne, dopalacze,
- ✓ agresywne zachowania wobec innych – krytyka, wyśmiewanie, szydzenie z osób różniących się jakąś cechą, pochodzeniem itd.,
- ✓ brak właściwych postaw i zachowań,
- ✓ używanie wulgaryzmów,
- ✓ brak szacunku do osób dorosłych,
- ✓ roszczeniowość,
- ✓ niewłaściwe spędzanie czasu wolnego,
- ✓ nierespektowanie norm i zasad współżycia społecznego,
- ✓ negowanie autorytetów,
- ✓ fascynacja podkulturą przestępczą,
- ✓ kontakty przez media elektroniczne,
- ✓ korzystanie z mediów elektronicznych,
- ✓ poczucie bezsilności,
- ✓ dolegliwości subiektywne (zdrowie psychiczne),
- ✓ depresyjność (negatywny nastrój, objawy somatyczne, problemy emocjonalne i interpersonalne),
- ✓ reakcje na kryzys (nerwowość, częste budzenie się w nocy, płacz, popadanie w nastroje smutku i przygnębienia, szukanie samotności, picie alkoholu i zapalenie papierosa),
- ✓ neurotyczność, która obejmuje sześć składników tj.: lęk, agresywna wrogość, depresyjność, impulsywność, nadwrażliwość i nadmierny samokrytycyzm.

Wnikliwa diagnoza określiła również czynniki chroniące naszych wychowanków, są to:

Zasoby indywidualne jednostki oraz cechy środowiska, które kompensują bądź redukuje wpływ czynników ryzyka, przyczyniając się do zmniejszenia prawdopodobieństwa wystąpienia zachowań problemowych lub zminimalizowania stopnia ich intensywności (Dzielska, Kowalewska, 2014, np.:

- ✓ bliskość z rodziną i podejmowanie decyzji w rodzinie,
- ✓ brak wzorca przemocowego ze strony rodziny,
- ✓ relacje z rodzicami,
- ✓ otrzymywane i pożądane przez młodzież wsparcie ze strony matki i ojca,
- ✓ akceptacja siebie (samoocena),
- ✓ brak odrzucenia ze strony kolegów,
- ✓ słaba reakcja na presję rówieśniczą (wysoka asertywność),
- ✓ asertywność względem używania używek,

- ✓ wysoka świadomość społeczna oraz brak negatywnego wzorca wśród rówieśników odnośnie przyzwolenia na zażywanie leków w celu odurzania się, dopalaczy i innych narkotyków oraz obrażania w internecie,
- ✓ brak potencjalnie niebezpiecznych zachowań w internecie,
- ✓ brak zjawiska cyberprzemocy,
- ✓ znikomy procent doświadczania i dręczenia innych,
- ✓ brak natężonej przemocy,
- ✓ dobre kompetencje inter i intra personalne oraz odpowiedzialne podejmowanie decyzji
- ✓ uprawianie sportu i aktywność fizyczna w czasie wolnym,
- ✓ uprawianie sportu w zajęciach zorganizowanych,
- ✓ praktyki religijne i wiara w Boga,
- ✓ cele i dążenia życiowe – plany na przyszłość, chęć osiągnięcia sukcesów w zawodzie i ukończenia szkoły,
- ✓ sposoby reagowania na stres, m.in.: rozmowa z rodzicami lub kimś z rodziny, kino lub teatr, sport, czytanie książek, muzyka, modlitwa, zajmowanie się sportem i długie spaceru)
- ✓ reakcje na kryzys (słuchanie muzyki, rozmowa z kolegą, niesięganie po używki, brak myśli samobójczych,
- ✓ udział w programach profilaktycznych,
- ✓ udział w zajęciach alternatywnych,
- ✓ możliwość rozwoju zainteresowań.

Głównym celem programów wychowawczo-profilaktycznych jest osłabianie czynników ryzyka i wzmacnianie czynników chroniących.

Strategie profilaktyki

Działania o charakterze profilaktycznym cechuje olbrzymia różnorodność. Na wszystkich poziomach oddziaływań profilaktycznych możemy stosować 5 strategii:

Strategie (działania) informacyjne. Ich celem jest dostarczenie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i tym samym umożliwienie dokonywania racjonalnego wyboru.

U podstaw tej strategii leży przekonanie, że ludzie, zwłaszcza młodzi, zachowują się ryzykownie, ponieważ zbyt mało wiedzą o mechanizmach i następstwach takich zachowań. Zakłada się, iż dostarczenie informacji o skutkach palenia tytoniu, picia alkoholu, odurzania się narkotykami czy aktywności seksualnej spowoduje zmianę postaw, a w rezultacie wpłynie na zmianę zachowań. Zazwyczaj są to pogadanki, wykłady ilustrowane niekiedy filmami, umieszczanie infografiki na stronę internetową i Facebooka.

Strategie (działania) edukacyjne. Ich celem jest pomoc w rozwijaniu ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych (umiejętności nawiązywania kontaktów z ludźmi, radzenie sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów, opierania się naciskom ze strony otoczenia itp.) U podstaw tych strategii leży przekonanie, że ludzie, nawet dysponujący odpowiednią wiedzą, podejmują zachowania ryzykowne z powodu braku wielu umiejętności niezbędnych do życia społecznym. Deficyt w zakresie kompetencji społecznych uniemożliwia im budowanie głębszych, satysfakcjonujących związków z ludźmi, powoduje ciągłą frustrację, uniemożliwia odnoszenie sukcesów np. zawodowych. Szukają więc chemicznych lub innych podpor, żeby przetrwać.

Strategie działań alternatywnych. Ich celem jest pomoc w zaspokojeniu ważnych potrzeb (np. sukcesu, przynależności) oraz osiąganie satysfakcji życiowej przez stwarzanie możliwości zaangażowania się w działalność pozytywną (artystyczną, społeczną, sportową itp.). U podstaw tych strategii leży założenie, że wiele ludzi nie ma możliwości zrealizowania swej potrzeby aktywności, podniesienia samooceny poprzez osiąganie sukcesów czy też rozwoju zainteresowań. Dotyczy to zwłaszcza dzieci i młodzieży zaniedbanej wychowawczo.

Strategie interwencyjne (profilaktyczna). Celem tych działań jest pomoc osobom mającym trudności w identyfikowaniu i rozwiązywaniu ich problemów oraz wspieranie w sytuacjach kryzysowych. Strategia ta z uwagi na zindywidualizowane podejście realizowana jest na poziomie profilaktyki selektywnej i wskazującej.

Strategie informacyjne, edukacyjne i alternatywne stosuje się na wszystkich trzech poziomach profilaktyki. Strategie interwencyjne jako działania głębsze i bardziej zindywidualizowane, w zasadzie zastrzeżone są dla profilaktyki wskazującej i selektywnej. W profilaktyce wskazującej stosuje się również specyficzne programy edukacyjne dostosowane do potrzeb osób uczestniczących (np. „jak żyć bez alkoholu” albo „jak żyć bez narkotyków”). Stwarzanie alternatywy jest ważne dla wszystkich, niezależnie od stopnia zagrożenia. Strategie zmniejszania szkód przewidziane są głównie na potrzeby profilaktyki wskazującej. Adresatem tych działań są grupy najwyższego ryzyka, wobec których zawiodła wczesna profilaktyka, interwencje, terapia, resocjalizacja. Są to narkomani i alkoholicy z długim stażem, prostytutki i recydywiści, którzy z różnych względów nie mogą lub nie chcą wycofać się z ryzykownych zachowań.

Kierunki działalności wychowawczo-profilaktycznej w MOW na podstawie wniosków z ewaluacji i prowadzonego nadzoru pedagogicznego:

1. Podejmować wszelkie działania zapewniające bezpieczeństwo wychowanków, przestrzegać procedur z nim związanych, wzmacniać poczucie bezpieczeństwa nowoprzybyłych wychowanków.
2. Podejmować działania przeciwko przemocy rówieśniczej.

3. Wychować u wychowanków właściwe reakcje na kryzys, kształtować prawidłowe formy radzenia sobie z kryzysem.
4. Wzmocnić postawę asertywną.
5. Utrzymać na tym samym poziomie działania mające na celu współpracę z rodzinami wychowanków w ramach założonych celów, pedagogizacją rodzin, wspieranie rodziców w wychowaniu i zrozumieniu aktualnej sytuacji ich dzieci.
6. Współpracować z rodziną wychowanka w zakresie sytuacji konfliktowych, przemocowych.
7. Utrzymywać prawidłowe relacje rodzinne.
8. Współpracować z rodzicami w zakresie profilaktyki.
9. Prowadzić zajęcia profilaktyczne, ze szczególnym zwróceniem uwagi na:
 - zażywanie substancji psychoaktywnych przez młodzież,
 - agresję i przemoc rówieśniczą,
 - zajęcia integracyjne,
 - radzenie sobie w sytuacjach kryzysowych,
 - rozwój kompetencji interpersonalnych i społecznych ucznia, rozwój osobisty ucznia (np. samoocena, wartości, wiedza o sobie).
10. Edukowanie młodzieży o skutkach spożywania alkoholu i substancji psychoaktywnych w szczególności marihuany.
11. Podnosić kwalifikację kadry przez uczestnictwo w szkoleniach oraz innych formach doskonalenia, pracować nad podnoszeniem umiejętności współpracy oraz komunikacji.
12. Kształtować postawę wzajemnego szacunku i zaufania pomiędzy wychowankami i pracownikami ośrodka.
13. Rozwiązywać problemy rówieśnicze z wychowawcami, psychologiem, pedagogiem.
14. Realizować działania nastawione na budowanie współpracy rówieśniczej.
15. Kształtować właściwą samoocenę wśród wychowanków.
16. Motywować wychowanków do wysiłku umysłowego, angażować w życie ośrodka, dbać o rozwój zainteresowań poznawczych, pasji poprzez udział w kołach zainteresowań i organizowanie zajęć rekreacyjno – sportowych, turystycznych oraz muzycznych celem niwelowania zachowań niepożądanych i aspołecznych, budowania współpracy rówieśniczej, eliminowania postaw dyskryminujących, stygmatyzujących.
17. Poszerzać ofertę form pomocy psychologiczno-pedagogicznej z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych. Jednocześnie udzielać wsparcia w sposób dyskretny, aby uniknąć stygmatyzowania w gronie rówieśniczym uczniów, którzy je otrzymują.

18. Wzbogacać warsztat narzędzi do prowadzenia działań profilaktycznych.
19. Systematycznie pracować z uczniem oraz stawiać wymagania dostosowane do indywidualnych możliwości i potrzeb psychofizycznych.
20. Wyrównywać zaległości edukacyjne w czasie lekcji oraz zajęć dodatkowych, szczególnie wśród uczniów nowoprzybyłych oraz słabszych poprzez stosowanie różnorodnych metod pracy, uczenia przez doświadczenia, stosowanie metod aktywizujących.
21. Usprawniać zaburzone funkcje, korygować stwierdzone zaburzenia, kompensować deficyty rozwojowe, rozwijać mocne strony wychowanków niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu lekkim podczas zajęć rewalidacyjnych.
22. Motywować i zachęcać wychowanków poprzez stosowanie systemu wzmocnień pozytywnych.
23. Wykorzystywać technologie TIK na zajęciach dydaktycznych oraz opiekuńczo-wychowawczych.
24. Kształcić kompetencje zawodowe u wychowanków oraz nawiązywanie do zagadnień związanych z aktualnym rynkiem pracy, współpracować w celu osiągnięcia sukcesów zawodowych wychowanków.
25. Realizować cele wynikające z podstawy programowej.
26. Wypracować skuteczny system komunikacji z pracownikami szkoły.
27. Uczestniczyć w szkoleniach podnoszących jakość pracy szkoły.
28. Tworzyć warunki do samorządnego działania uczniów. Samorząd uczniowski wybierany jest w demokratycznych wyborach i działa w imieniu uczniów, zgłasza swoje pomysły, a także uwagi, współpracuje z Radą Pedagogiczną, Dyrektorem.
29. Analizować na bieżąco trudności wychowawcze, edukacyjne i współpracując z rodzicami, Sądami stosując odpowiednie środki zaradcze.
30. Przestrzegać opracowane i wdrożone procedury bezpieczeństwa obowiązujące w szkole i na zajęciach organizowanych przez szkołę poza nią.

Rekomendacje wynikające z wniosków ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego w roku szkolnym 2024/2025

1. W zakresie wychowania i profilaktyki:

- ✓ Kontynuować i rozwijać działania wychowawcze promujące postawy prospołeczne, empatyczne i odpowiedzialne, ze szczególnym uwzględnieniem:
 - promocji czynienia dobra,
 - wykorzystania atrakcyjnych i dostosowanych do wieku uczniów metod wychowawczych (gry, projekty, akcje społeczne, wolontariat,).
- ✓ Dokumentować i upowszechniać dobre praktyki wychowawcze w szkole (np. na stronie internetowej szkoły, gazetce szkolnej, w mediach społecznościowych szkoły).

2. W zakresie współpracy specjalistycznej i wsparcia ucznia:

- ✓ Zacieśnić współpracę nauczycieli z pedagogiem, psychologiem, wychowawcami i rodzicami w celu skutecznego rozwiązywania problemów wychowawczych i edukacyjnych uczniów.
- ✓ Zapewnić rzetelną organizację pomocy psychologiczno-pedagogicznej zgodnie z zaleceniami zawartymi w orzeczeniach i opiniach PPP oraz dokumentacji IPET.
- ✓ Prowadzić systematyczne monitorowanie realizacji zaleceń z IPET i WOPFU.

3. W zakresie nadzoru pedagogicznego:

- ✓ Kontynuować prowadzenie obserwacji zajęć, ze szczególnym naciskiem na efektywność metod pracy oraz indywidualizację procesu nauczania i wychowania.
- ✓ Ustalić harmonogram obserwacji na cały rok szkolny oraz zasady formułowania informacji zwrotnych dla nauczycieli.

Charakterystyka sylwetki absolwenta:

1. Potrafi dostosować się do podstawowych norm społecznych i wymagań otoczenia.
2. Stosuje formy grzecznościowe w życiu codziennym, stara się być kulturalnym.
3. Posiada nawyki higieniczne i porządkowe, dba o estetyczny wygląd, stosowny do sytuacji.
4. Posiada adekwatny obraz własnej osoby, zna swoje mocne i słabe strony.
5. Posiada umiejętności wglądu we własne zachowanie, potrafi przyznać się do błędu i wykazać gotowość do poprawy.
6. Posiada poczucie tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej, regionalnej i etnicznej.
7. Jest tolerancyjny i wrażliwy na potrzeby innych.
8. Jest odpowiedzialny, wywiązuje się z powierzonych ról społecznych i zadań.
9. Potrafi zachować się asertywnie, akceptuje siebie i innych.
10. Posiada wiadomości i umiejętności szkolne pozwalające na uzyskanie promocji i naukę zawodu.
11. Kończy szkołę i jest gotowy do podjęcia zadań oraz obowiązków zawodowych i społecznych.

III. STRUKTURA PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO W MOW LUBACZÓW

Program Wychowawczo-Profilaktyczny tworzy spójną całość z indywidualnymi programami edukacyjno-terapeutycznymi wychowanków zaakceptowanymi przez nich samych, opiekunów, szkolnym zestawem programów nauczania, harmonizuje w szczególności z:

- a. zajęciami wychowawczymi realizowanymi w internacie MOW w Lubaczowie,
- b. zajęciami z zakresu pomocy psychologiczno – pedagogicznej,
- c. godzinami do dyspozycji wychowawcy,
- d. przedmiotami nauczania,

- e. programami nauczania,
- f. godzinami do dyspozycji dyrektora szkoły,
- g. zajęciami z zakresu rewalidacji.

Program skierowany jest do całej społeczności ośrodka.

Cele Programu Wychowawczo-Profilaktycznego w MOW:

1. Zapewnienie wychowankom bezpiecznych warunków pobytu.
2. Wyposażenie wychowanków w postawę prowadzenia zdrowego stylu życia.
3. Wychowanie u wychowanków prawidłowych postaw społecznych.
4. Wychowanie u wychowanków właściwych norm i wzorów zachowań.
5. Wychowanie u wychowanków właściwych reakcji na kryzys, kształtowanie prawidłowych form radzenia sobie z kryzysem.
6. Wyposażenie wychowanków w postawę pielęgnowania tradycji, osiągnięć nauki i kultury polskiej.
7. Wyposażenie (wzmocnić postawę asertywności) wychowanków w postawę asertywności – unikanie zachowań ryzykownych.
8. Podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców/opiekunów prawnych.

Proponowane rozwiązania metodyczne

Metody realizacji programu:

- 1. Metoda oceniania kształtującego** obejmującego samocenę i refleksję, zadania problemowe, pracę grupową i współpracę, stosowanie dialogu i informacji zwrotnej, przejmowanie odpowiedzialności za własny proces nauki
- 2. Metody podające** (wykład informacyjny; pogadanka; opowiadanie; opis; prelekcja; anegdota; odczyt; objaśnienie lub wyjaśnienie);
- 3. Metody problemowe** (wykład problemowy; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; aktywizujące /metoda przypadków; metoda sytuacyjna; inscenizacja; gry dydaktyczne: symulacyjne, decyzyjne, psychologiczne; seminarium; dyskusja dydaktyczna: związana z wykładem, wielokrotna, okrągłego stołu, burza mózgów, panelowa, metaplan/);
- 4. Metody eksponujące** (film; sztuka teatralna; ekspozycja; pokaz połączony z przeżyciem);
- 5. Metody programowane** (z użyciem komputera; z użyciem maszyny dydaktycznej; z użyciem podręcznika programowanego);
- 6. Metody praktyczne** (pokaz; ćwiczenia przedmiotowe; ćwiczenia laboratoryjne; ćwiczenia produkcyjne; metoda projektów; metoda przewodniego tekstu).

7. Metody aktywizujące w których za Jadwigą Krzyżewską można dokonać wewnętrznego podziału i można wyróżnić metody:

Integracyjne - Mają za zadanie wprowadzić życzliwą, miłą i przyjazną atmosferę w grupie, w celu skutecznej i efektywnej wspólnej pracy.

Definiowania pojęć - Mają na celu naukę analizowania, definiowania. Uczą także elementów dyskusji, wyrażania własnej opinii, oraz przyjmowania rozumienia różnych punktów widzenia. Można tu wykorzystać takie metody jak: burza mózgów (Inaczej nazywana fabryką pomysłów, giełdą pomysłów, sesją odroczonego wartościowania, metodą Osborna.), mapa pojęciowa (Inaczej zwana mapą myśli, mapą mózgu. Za twórcę tej metody uważa się T. Buzana), kula śniegowa (Inna nazwa to dyskusja piramidowa. Dzieci początkowo pracują indywidualnie, następnie w parach, czwórkach i stopniowo w całej grupie klasowej. Uczą się wypracowywać wspólne rozwiązania wykorzystując nie tylko własne doświadczenia, ale i innych).

Hierarchizacji- Uczą porządkowania wiadomości ze względu na ich ważność. Stosuje się tu takie metody jak: piramida priorytetów, promyczkowe uszeregowanie, diamentowe uszeregowanie (wypracowany wspólnie układ priorytetów przypomina kształt diamentu)

Twórczego rozwiązywania problemów - Uczą podejścia do problemów w sposób twórczy, kreatywny, niekonwencjonalny, rozwijają także w wychowankach umiejętność dyskusji. Charakterystyczne metody stosowane w tej grupie to: metoda sześciu kapeluszy (autorem metody jest De Bono), rybi szkielet, dywanik pomysłów.

Współpracy - Kształtują u uczniów umiejętność współpracy, oraz zdolność do akceptacji różnic pomiędzy ludźmi. Znane metody stosowane w tym przypadku to zabawa na hasło, układanka,

Diagnostyczne - Do technik z tej dziedziny zaliczają się metaplan, procedura "U", obcy przybysz.

Dyskusyjne - Maja uczyć kulturalnej dyskusji. Zajmowania stanowiska w związku z jakimś problemem, ale szanowania też zdania odmiennego. Stosuje się tu metody o nazwie debata za i przeciw, lub akwarium.

Rozwijające twórcze myślenie - Stosowanie tej grupy metod i technik sprzyja kształtowaniu myślenia niekonwencjonalnego. Można tu dopasować takie techniki jak fabuła z kubka, lub słowo przypadkowe.

Grupowego podejmowania decyzji - Kształtują umiejętność podejmowania decyzji w grupie, uwzględniając wszystkie zbiorowe za i przeciw, a także istniejące fakty. Często w tym przypadku stosowana jest technika drzewka decyzyjnego.

Planowania - Pozwalają wychowankom na podjęcie pewnych planów, organizację jakichś wydarzeń. Rozwijają w nich siłę wyobraźni i zachęcają do marzeń. Metody stosowane w tym celu to np. gwiazda pytań, planowanie przyszłości.

Gry dydaktyczne - Podczas, których możemy nauczyć uczniów przestrzegania pewnych reguł, zasad. Są także sposobem na okazanie jak należy radzić sobie z poczuciem przegranej, oraz jak umieć wygrywać z klasą. Proponowane metody to magiczny kalkulator, dziwne powiedzonka.

Przyspieszonego uczenia - Wykorzystywane są tu techniki szybkiego czytania, haki pamięciowe, łańcuchowa metoda skojarzeń.

Ewaluacyjne - Pozwalają na ocenę własnej pracy a także na przyjęcie krytyki. Stosuje się tu takie metody jak termometr uczuć, kosz i walizeczka, tarcza strzelecka.

Baza ośrodka

- klasopracownie przedmiotowe,
- klasopracownia z kącikiem wyciszeń,
- pracownia komputerowa (z możliwością korzystania z Internetu),
- biblioteka z czytelnią wyposażona w telewizor podłączony do TV kablowej i video, laptop do dyspozycji wychowanków, projektor, tablicę multimedialną
- pracownia multimedialna,
- pracownia audiowizualna
- sala gimnastyczna,
- siłownia,
- gabinet pedagogów i psychologów,
- gabinet pielęgniarki szkolnej,
- gabinet mediacji,
- gabinet terapeutyczny z kącikiem wyciszeń,
- pracownia ceramiczna
- pracownia gastronomiczna
- pracownia murarsko – tynkarska
- Orlik
- ogród permakulturowy

Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy prowadząc działalność wychowawczo-profilaktyczną współpracuje z:

- Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Lubaczowie
- Starostwem Powiatowym w Lubaczowie
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lubaczowie oraz PCPR, MOPR, MOPS właściwym miejscom zamieszkania wychowanków
- Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

- Służbą zdrowia,
- Komendą Powiatową Policji,
- Kuratorską Służbą Sądową,
- Sądem Rodzinnym i Nieletnich w Lubaczowie oraz zgodnym z właściwością.
- Stowarzyszeniem Edukacja 3.0,
- Bankiem Gospodarstwa Krajowego,
- Powiatowym Urzędem Pracy,
- Muzeum Kresów w Lubaczowie,
- Miejską Biblioteką Publiczną,
- Miejskim Domem Kultury,
- Państwową Strażą Pożarną,
- Nadleśnictwem Lubaczów
- przedsiębiorcami z terenu miasta

MOW Lubaczów stale współpracuje z wyżej wymienionymi instytucjami. Jednak w niektórych sytuacjach do współpracy pozyskujemy inne poprzez szukanie i nawiązywanie nowych kontaktów. Ośrodek korzysta także z ofert różnych instytucji.

Treści dotyczące obszarów wychowania i profilaktyki zawarte w podstawach programowych:

Tabela nr 1. Zdrowie – edukacja zdrowotna.

Szkoła/Przedmiot	Wymagania szczegółowe. Uczeń:
Informatyka	- w sposób odpowiedzialny posługuje się technologią dostosowaną do jego predyspozycji psychofizycznych i zdrowotnych;
Biologia	- analizuje związek pomiędzy własnym postępowaniem a zachowaniem zdrowia oraz rozpoznaje sytuacje związane z epidemią COVID, chorobami cywilizacyjnymi oraz inne wymagające konsultacji lekarskiej - uzasadnia konieczność ochrony przyrody; - opisuje i prezentuje postawę i zachowania człowieka odpowiedzialnie korzystającego z dóbr przyrody;
Wychowanie fizyczne	- opisuje, jakie znaczenie ma aktywność fizyczna dla zdrowia; - stosuje postawę akceptacji różnorodności i zrozumienia dla odmienności, indywidualnych predyspozycji sportowych z uwagi na deficyty rozwojowe, niepełnosprawność itp. - opisuje piramidę żywienia i aktywności fizycznej; - opisuje zasady zdrowego odżywiania;

	- przestrzega zasad higieny osobistej i czystości odzieży; - przyjmuje prawidłową postawę ciała w różnych sytuacjach; - omawia sposoby postępowania w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia; - wymienia czynniki, które wpływają pozytywnie i negatywnie na zdrowie i samopoczucie oraz wskazuje te, na które może mieć wpływ; - omawia sposoby redukowania nadmiernego stresu i radzenia sobie z nim w sposób konstruktywny; - wymienia przyczyny i skutki otyłości oraz nieuzasadnionego odchudzania się i używania sterydów w celu zwiększenia masy mięśni; - wyjaśnia wymogi higieny wynikające ze zmian zachodzących w organizmie w okresie dojrzewania;
WOS	- rozpoznaje przypadki wymagające postaw asertywnych; - podaje przykłady trudnych społecznie sytuacji, w których należy zachować się asertywnie; uzasadnia, że można zachować dystans wobec nieaprobowanych przez siebie zachowań innych ludzi lub przeciwstawić się im; przedstawia różne formy zachowań asertywnych;
Przyroda	- kształtowanie umiejętności właściwego reagowania na niebezpieczeństwa zagrażające życiu i zdrowiu; - doskonalenie umiejętności dbałości o własne ciało, jak i najbliższe otoczenie; - poznawanie siebie, swoich zdolności i rozwijanie zainteresowań sprzyjających motywacji do uczenia się;
Edukacja dla bezpieczeństwa	- wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym a społecznym; wyjaśnia wpływ stresu na zdrowie; - wymienia zachowania, które sprzyjają zdrowiu (prozdrowotne), zagrażają zdrowiu oraz wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków; odróżnia czynniki środowiskowe i społeczne (korzystne i szkodliwe), na które człowiek może mieć wpływ od takich, na które nie może mieć wpływu; - omawia krótkoterminowe i długoterminowe konsekwencje zachowań sprzyjających (prozdrowotnych) i zagrażających zdrowiu; - dobiera i demonstruje umiejętności komunikacji interpersonalnej istotne dla zdrowia i bezpieczeństwa (odmowa, zachowania asertywne, negocjowanie); - wymienia rzetelne źródła informacji o zdrowiu, chorobach, świadczeniach

	i usługach zdrowotnych; - ocenia własne zachowania związane ze zdrowiem, ustala indywidualny plan działania na rzecz własnego zdrowia; - ustala, co sam może zrobić, aby tworzyć warunki środowiskowe i społeczne, które są korzystne dla zdrowia (ochrona środowiska przyrodniczego, wsparcie społeczne, komunikacja interpersonalna, współpraca osób, instytucji i organizacji na rzecz zdrowia itp.);
Technika	-przyjmuje postawy odpowiedzialności za współczesny i przyszły stan środowiska; - kształtuje umiejętności segregowania i wtórnego wykorzystania odpadów znajdujących się w najbliższym otoczeniu;
Edukacja zdrowotna	- w zakresie zdrowia fizycznego: zna zasady zdrowego odżywiania, dba o higienę osobistą, zna zasady bezpiecznego zachowania w ruchu drogowym, w domu w sieci, podczas uprawiania sportu oraz zasady udzielania pierwszej pomocy -w zakresie zdrowia psychicznego i emocjonalnego: ma umiejętności radzenia sobie ze stresem, ma poczucie własnej wartości, empatii, rozumie znaczenie relacji społecznych

Tabela nr 2. – Relacje – kształtowanie postaw społecznych

Szkoła/Przedmiot	Wymagania szczegółowe. Uczeń:
Informatyka	- uczestniczy w zespołowym rozwiązaniu problemu, posługując się technologią taką jak: poczta elektroniczna, forum, wirtualne środowisko kształcenia, dedykowany portal edukacyjny; - identyfikuje i docenia korzyści płynące ze współpracy nad wspólnym rozwiązywaniem problemów; - bierze udział w różnych formach współpracy, jak: programowanie w parach lub w zespole, realizacja projektów, uczestnictwo w zorganizowanej grupie uczących się; projektuje, tworzy i prezentuje efekty wspólnej pracy;
Biologia	- prezentuje postawę szacunku wobec siebie, drugiego człowieka i wszystkich istot żywych;
Wychowanie fizyczne	- uczestniczy w sportowych rozgrywkach klasowych w roli zawodnika, stosując zasady „czystej gry”: szacunku dla rywala, innych rówieśników, respektowania przepisów gry, podporządkowania się decyzjom sędziego;

	potrafi właściwie zachować się w sytuacji zwycięstwa i porażki, podziękować za wspólną grę; - pełni rolę organizatora, sędziego i kibica w ramach szkolnych zawodów sportowych; - wyjaśnia zasady kulturalnego kibicowania; - wyjaśnia, jak należy zachować się w sytuacjach związanych z aktywnością taneczną; - omawia znaczenie dobrych relacji z innymi ludźmi, w tym z rodzicami oraz rówieśnikami tej samej i odmiennej płci; - identyfikuje swoje mocne strony, budując poczucie własnej wartości, planuje sposoby rozwoju oraz ma świadomość słabych stron, nad którymi należy pracować; - wykazuje kreatywność w poszukiwaniu rozwiązań sytuacji problemowych; - wykazuje umiejętność adekwatnej samooceny swoich możliwości psychofizycznych; - współpracuje w grupie oraz buduje prawidłowe relacje rówieśnicze, szanując poglądy i wysiłki innych ludzi, wykazując asertywność i empatię; - motywuje innych do udziału w aktywności fizycznej, ze szczególnym uwzględnieniem osób o niższej sprawności fizycznej i specjalnych potrzebach edukacyjnych (np. osoby niepełnosprawne, osoby starsze);
WOS	- współpracuje z innymi – dzieli się zadaniami i wywiązuje się z nich; - wykazuje konieczność współdziałania w życiu społecznym i wyjaśnia istotę samorządności; - uzasadnia, że człowiek jest istotą społeczną; rozumie znaczenie potrzeb społecznych człowieka (kontaktu, przynależności, uznania); - przedstawia zasady komunikowania się; wyjaśnia zasady skutecznej autoprezentacji - kształtowania swojego wizerunku; - wymienia cechy grup społecznych; charakteryzuje grupę koleżeńską i grupę nastawioną na realizację określonego zadania; uzasadnia, że efektywna współpraca przynosi różne korzyści; przedstawia różne formy współpracy w grupie; - rozpoznaje sytuacje wymagające podjęcia decyzji indywidualnej i grupowej; - wyjaśnia i stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji;

	- przedstawia cele i przykłady działania organizacji społecznych skupiających młodych ludzi w Polsce; wyjaśnia ideę wolontariatu i przedstawia formy działalności wolontariuszy;
Przyroda	- zachęcanie do działania na rzecz środowiska lokalnego; - doskonalenie umiejętności w zakresie komunikowania się, współpracy i działania oraz pełnienia roli lidera w zespole;
Edukacja zdrowotna	- zna i stosuje zasady savoir-vivre'u w różnych sytuacjach społecznych; - rozumie zasady komunikacji werbalnej i niewerbalnej i jej znaczenie w relacjach interpersonalnych; - zna zasady komunikacji interpersonalnej, rozumie znaczenie relacji społecznych dla dobrostanu psychicznego, - umie budować postawy odpowiedzialne za drugiego człowieka, umie przeciwdziałać przemocy i agresji (rówieśniczej, domowej, w sieci) - kształtuje i wyraża postawy asertywne, gdy nie może lub nie powinien czegoś wykonać, stara się odmawiać tak, by nie ranić drugiego; - bierze udział w życiu społecznym przez: wolontariat, stowarzyszenia, grupy nieformalne i aktywność indywidualną; ujawnia wrażliwość na osoby potrzebujące pomocy i zna konkretne sposoby jej udzielania;

Tabela nr 3. – Kultura – wartości, normy i wzory zachowań

Szkoła/Przedmiot	Wymagania szczegółowe. Uczeń:
Język polski	- kształtuje umiejętność uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej, szczególnie w jej wymiarze symbolicznym i aksjologicznym; - rozwija zdolności dostrzegania wartości: prawdy, dobra, piękna, szacunku dla człowieka, akceptacji różnorodności i kierowania się tymi wartościami; - kształci postawy szacunku dla przeszłości i tradycji literackiej jako podstawy tożsamości narodowej; - rozwija zainteresowania kulturą w środowisku lokalnym i potrzeby uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych; - rozwija szacunek dla wiedzy, wyrabia pasję poznawania świata i zachęca do praktycznego zastosowania zdobytych wiadomości; - rozwija umiejętność samodzielnego docierania do informacji, dokonywania ich selekcji, syntezy oraz wartościowania; - rozwija umiejętność rzetelnego korzystania ze źródeł wiedzy, w tym stosowania cudzysłowu, przypisów i odsyłaczy, oraz szacunku dla cudzej

	własności intelektualnej; - kształci nawyki systematycznego uczenia się oraz porządkowania zdobytej wiedzy i jej pogłębiania; - jest zachęcany do rozwijania swoich uzdolnień przez udział w różnych formach poszerzania wiedzy, na przykład w konkursach, olimpiadach przedmiotowych i wykładach, oraz rozwijania umiejętności samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy;
Historia	- poznaje historię i tradycje swojej okolicy i ludzi dla niej szczególnie zasłużonych; zna lokalne zabytki i opisuje ich dzieje
Wychowanie fizyczne	- opisuje, jakie znaczenie ma aktywność fizyczna dla zdrowia; - opisuje piramidę żywienia i aktywności fizycznej; - opisuje zasady zdrowego odżywiania; - przestrzega zasad higieny osobistej i czystości odzieży; - przyjmuje prawidłową postawę ciała w różnych sytuacjach; - omawia sposoby postępowania w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia; - wymienia czynniki, które wpływają pozytywnie i negatywnie na zdrowie i samopoczucie oraz wskazuje te, na które może mieć wpływ; - omawia sposoby redukowania nadmiernego stresu i radzenia sobie z nim w sposób konstruktywny; - wymienia przyczyny i skutki otyłości oraz nieuzasadnionego odchudzania się i używania sterydów w celu zwiększenia masy mięśni; - wyjaśnia wymogi higieny wynikające ze zmian zachodzących w organizmie w okresie dojrzewania;
Muzyka	- poznaje i popularyzuje przykłady muzycznej twórczości ludowej, obrzędy, zwyczaje, tradycje swojego regionu; - zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki i współczesnej kultury muzycznej oraz wartościowej muzyki popularnej; - zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we własnym regionie, kraju i na świecie oraz ich działalność, a także śledzi wydarzenia artystyczne; - uczestniczy w tworzeniu artystycznych projektów edukacyjnych o charakterze interdyscyplinarnym (również z wykorzystaniem technologii informacyjnej); - angażuje się w kreowanie kultury artystycznej swojej szkoły i najbliższego środowiska;

	- uczestniczy realnie lub wirtualnie w różnorodnych wydarzeniach muzycznych; - stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: odpowiednie zachowanie podczas koncertu, przedstawienia operowego itp., tolerancja dla preferencji muzycznych innych osób oraz szacunek dla twórców i wykonawców;
Plastyka	- zna dziedzictwo kulturowe najbliższego otoczenia, wymienia zabytki i dzieła architektury (historycznej i współczesnej); - zapoznaje się z twórczością artystów w obrębie „małej ojczyzny”;
WOS	- uzasadnia, że konflikt w grupie może wynikać z różnych przyczyn (sprzeczne interesy, inne cele); przedstawia sposoby rozwiązywania konfliktów oraz analizuje ich zalety i wady; - podaje cnoty obywatelskie (odpowiedzialność, troska o dobro wspólne, aktywność, przedsiębiorczość, solidarność, roztropność, tolerancja, odwaga cywilna); wykazuje, odwołując się do działań wybitnych Polaków, znaczenie ich urzeczywistnienia dla pożytku publicznego; - wymienia mieszkające w Polsce mniejszości narodowe i etniczne, grupę posługującą się językiem regionalnym oraz grupy migrantów (w tym uchodźców) i lokalizuje miejsca ich zwartego zamieszkiwania; przedstawia - za Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej – prawa przysługujące etnicznym grupom mniejszościowym; - uzasadnia, że można pogodzić różne tożsamości społeczno-kulturowe (regionalną, narodową/etniczną, państwową/obywatelską, europejską); - rozpoznaje przejawy ksenofobii, w tym rasizmu, szowinizmu i antysemityzmu oraz uzasadnia potrzebę przeciwstawiania się tym zjawiskom; - planuje dalszą edukację, uwzględniając własne zainteresowania, zdolności i umiejętności oraz rady innych osób i sytuację na rynku pracy;
Przyroda	- kształtuje postawy związane z tożsamością kulturową regionu;
Geografia	- łączy racjonalność naukową z refleksją nad pięknem i harmonią świata przyrody oraz dziedzictwem kulturowym ludzkości; - przyjmuje postawy szacunku do środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz rozumienie potrzeby racjonalnego w nim gospodarowania; - rozwija w sobie poczucie tożsamości oraz wykazywanie postawy patriotycznej, wspólnotowej i obywatelskiej;

	- ma poczucie dumy z piękna ojczystej przyrody i dorobku narodu (różnych obiektów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego własnego regionu i Polski, krajobrazów Polski, walorów przyrodniczych, kulturowych, turystycznych oraz sukcesów polskich przedsiębiorstw na arenie międzynarodowej); - kształtuje pozytywne – emocjonalne i duchowe – więzi z najbliższym otoczeniem, krajem ojczystym, a także z całą planetą Ziemią; - rozwija postawy współodpowiedzialności za stan środowiska geograficznego, kształtowanie ładu przestrzennego oraz przyszłego rozwoju społeczno-kulturowego i gospodarczego „małej ojczyzny”, własnego regionu i Polski; - przełamuje stereotypy i kształtuje postawy szacunku, zrozumienia, akceptacji i poszanowania innych kultur przy jednoczesnym zachowaniu poczucia wartości dziedzictwa kulturowego własnego narodu i własnej tożsamości;
Informatyka	- opisuje kwestie etyczne związane z wykorzystaniem komputerów i sieci komputerowych, takie jak: bezpieczeństwo, cyfrowa tożsamość, prywatność, własność intelektualna, równy dostęp do informacji i dzielenie się informacją; - postępuje etycznie w pracy z informacjami;
Edukacja zdrowotna	- rozumie zdrowie jako wartość osobistą i społeczną, -rozwija świadomość odpowiedzialności za własne zdrowie, -rozumie wpływ kultury , tradycji, środowiska społecznego na postawę, - szanuje różnorodność kulturową w podejściu do zdrowia i ciała, - promuje kulturę troski empatii i bezpieczeństwa wobec innych

Tabela nr 4. – Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych).

Szkoła/Przedmiot	Wymagania szczegółowe. Uczeń:
Informatyka	- rozróżnia pozytywne i negatywne zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, w tym zwłaszcza w sieci Internet; - przestrzega ogólnie przyjęte zasady związane z bezpieczeństwem w Internecie; posługuje się technologią zgodnie z przyjętymi zasadami i prawem; przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy; - uznaje i respektuje prawo do prywatności danych i informacji oraz prawo do własności intelektualnej;

	- wymienia zagrożenia związane z powszechnym dostępem do technologii oraz do informacji i opisuje metody wystrzegania się ich; - stosuje profilaktykę antywirusową i potrafi zabezpieczyć przed zagrożeniem komputer wraz z zawartymi w nim informacjami; - ocenia krytycznie informacje i ich źródła, w szczególności w sieci, pod względem rzetelności i wiarygodności w odniesieniu do rzeczywistych sytuacji, docenia znaczenie otwartych zasobów w sieci i korzysta z nich;
Wychowanie fizyczne	- omawia zasady bezpiecznego zachowania się nad wodą i w górach w różnych porach roku; - omawia konsekwencje zdrowotne stosowania używek w odniesieniu do podejmowania aktywności fizycznej; - wymienia zasady bezpiecznego korzystania ze sprzętu sportowego; - wymienia najczęstsze przyczyny oraz okoliczności wypadków i urazów w czasie zajęć ruchowych, omawia sposoby zapobiegania im; - wskazuje zagrożenia związane z uprawianiem niektórych dyscyplin sportu;
WOS	- rozpoznaje zachowania związane z przemocą fizyczną i psychiczną, w tym werbalną, wobec siebie i innych; wymienia osoby i instytucje, które należy powiadomić w takich sytuacjach; - przedstawia korzyści i zagrożenia wynikające z korzystania z zasobów Internetu; rozpoznaje przemoc w cyberprzestrzeni i wyjaśnia, jak należy na nią reagować; - wyjaśnia, na jakich zasadach nieletni odpowiadają za popełnienie wykroczeń i przestępstw; - przedstawia uprawnienia policjantów i funkcjonariuszy innych służb porządkowych oraz swoje prawa w kontakcie z tymi służbami;
Technika	- przewiduje zagrożenia płynące z niewłaściwego użytkowania sprzętu technicznego; - analizuje sytuacje zagrażające zdrowiu i życiu podczas pracy z narzędziami i urządzeniami (procedura postępowania podczas wypadku przy pracy; umiejętność udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej w typowych sytuacjach zagrożenia);
Edukacja dla bezpieczeństwa	- wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń (pochodzenia naturalnego i wywołane przez człowieka); - wymienia zasady ostrzegania ludności o zagrożeniach; rozróżnia poszczególne sygnały alarmowe i środki alarmowe; omawia zasady właściwego zachowania się w razie uruchomienia sygnałów alarmowych;

Edukacja zdrowotna	- zna zasady bezpiecznego zachowania w różnych sytuacjach życia codziennego, -potrafi rozpoznawać zagrożenia i unikać ryzyka, -umie reagować w sytuacjach niebezpiecznych -rozumie że bezpieczeństwo własne i innych to wspólna odpowiedzialność, - rozwija postawę ostrożności, empatii, odpowiedzialności
--------------------	---

Tabela nr 5. – Treści wychowawczo-profilaktyczne do realizacji podczas godzin do dyspozycji wychowawcy

OBSZARY	ZADANIA
Zdrowie– edukacja zdrowotna	– Nabycie podstawowej wiedzy na temat stresu, chorób cywilizacyjnych, zagrożeń wynikających m.in. z epidemii COVID. – Inspirowanie młodzieży do myślenia o własnej motywacji do działania. – Nabywanie umiejętności gromadzenia i porządkowania wiedzy o sobie. – Kształtowanie postaw otwartych na poszukiwanie pomocy oraz porady, kiedy zaczynają się trudności i kiedy wybór jest ważny i trudny. – Kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia. – Zachęcanie uczniów do pracy nad własną motywacją oraz analizą czynników, które ich demotywią. – Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych. – Prezentowanie sposobów pokonywania własnych słabości oraz akceptowania różnorodności wynikającej z ograniczeń i niedoskonałości. – Kształtowanie umiejętności rozpoznawania własnych cech osobowości. – Kształtowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby, np. świadomości mocnych i słabych stron. – Rozwijanie właściwej postawy wobec zdrowia i życia jako najważniejszych wartości. Doskonalenie i wzmacnianie zdrowia fizycznego. – Kształtowanie postawy proaktywnej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialności za swoje działania, decyzje. – Kształtowanie umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów.

	– Rozwijanie umiejętności hierarchizacji zadań. – Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określanie osobistego potencjału. – Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania. – Kształtowanie postawy uczniów nastawionej na rozwiązania – charakteryzującej się samoświadomością, wyobraźnią, kreatywnością. – Kształtowanie umiejętności wyznaczania sobie celów krótko- i długoterminowych. – Rozwijanie umiejętności ustalania priorytetów, uwzględniając kryteria ważności i pilności. – Rozwijanie umiejętności oceny własnych możliwości. – Kształtowanie świadomości dotyczącej wykorzystania ruchu w życiu człowieka jako skutecznego sposobu dbania o zdrowie psychiczne. – Przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia, a także ochrony przed chorobami zakaźnymi (np. COVID-19). – Zna zasady ochrony zdrowia psychicznego (w tym w sytuacji kryzysowej wywołanej epidemią COVID-19 czy napływem uchodźców oraz czynniki chroniące przed zagrożeniami wynikającymi z długotrwałej izolacji społecznej i reżimu sanitarnego).
Relacje-kształtowanie postaw społecznych	– Kształtowanie umiejętności budowania współpracy rówieśniczej oraz właściwej komunikacji stanowiącej podstawę współdziałania. – Zapobieganie zachowaniom dyskryminującym i stygmatyzującym z uwagi na różnorodność uczniów w środowisku edukacyjnym oraz zróżnicowane potrzeby specjalne. – Kształtowanie umiejętności asertywnego wyrażania własnych potrzeb. – Rozwijanie wrażliwości na potrzeby i trudności innych ludzi. – Kształtowanie postawy szacunku, zrozumienia i akceptacji wobec innych osób. – Rozwijanie zdolności do inicjowania i podtrzymywania znaczących głębszych relacji. – Budowanie atmosfery wzajemnego szacunku w społeczności szkolnej. – Rozwijanie umiejętności rozumienia innych, która sprzyja efektywnej współpracy.

	– Wyzwalanie chęci do działania na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat). – Rozwijanie poczucia przynależności do grupy (samorząd uczniowski, klub, drużyna, wspólnota,). – Kształtowanie otwartości na doświadczenia innych ludzi, ich sposobów rozwiązywania problemów, na nową wiedzę. – Rozwijanie świadomości dotyczącej roli osób znaczących i autorytetów. – Kształtowanie umiejętności współpracy w dążeniu do osiągnięcia celu. – Uwrażliwianie na różne obszary ludzkich problemów i potrzeb poprzez krzewienie potrzeby udzielania pomocy (wolontariat). – Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych: wyrażanie własnych opinii, przekonań i poglądów z poszanowaniem przekonań i poglądów innych. – Rozwijanie świadomości roli i wartości rodziny w życiu człowieka. – Rozwijanie samorządności. – Kształtowanie umiejętności wchodzenia w interakcje z ludźmi, budowania współpracy rówieśniczej, w sposób zapewniający zadowolenie obydwu stron. – Kształtowanie umiejętności szukania inspiracji, rozwijanie własnej kreatywności. – Rozwijanie odpowiedzialności za siebie i innych (wolontariat). – Rozwijanie umiejętności poszukiwania takich rozwiązań, które stwarzają korzyści dla obydwu stron. – Rozwijanie umiejętności dostrzegania pozytywnych aspektów działania zespołowego, współpracy rówieśniczej poprzez docenienie różnic zdań i wiedzy, doświadczeń, specjalizacji, kompetencji. – Rozwijanie potrzeby ciągłego doskonalenia siebie jako jednostki, członka rodziny i społeczeństwa.
Kultura – wartości, normy i wzory zachowań	– Zapoznanie z rolą zainteresowań w życiu człowieka. – Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów w trakcie zajęć edukacyjnych oraz poprzez ofertę kół zainteresowań, realizację zajęć rekreacyjno – sportowych, turystycznych. – Rozwój zainteresowań, poszerzenie autonomii i samodzielności – Popularyzowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

	– Popularyzowanie wiedzy o różnicach kulturowych oraz rozwijanie umiejętności korzystania z niej w kontakcie z przedstawicielami innych narodowości, – Uwrażliwianie na kwestie moralne, np. mówienia prawdy, sprawiedliwego traktowania. – Kształtowanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia. – Kształtowanie potrzeby uczestnictwa w kulturze. – Budowanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości, wpływów oraz postaw. – Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji. – Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca. – Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie. – Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników które na nie wpływają. – Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego. – Rozwijanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia i samokształcenia, zaangażowania w zdobywanie wiedzy i umiejętności. – Rozwijanie takich cech jak: pracowitość, odpowiedzialność, prawdomówność, rzetelność i wytrwałość, zrozumienie i akceptacja dla różnorodności. – Umacnianie więzi ze społecznością lokalną. – Popularyzowanie wiedzy i rozwijanie świadomości na temat zasad humanitaryzmu. – Rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej poprzez podejmowanie działań na rzecz lokalnej społeczności.
Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	– Redukowanie agresywnych zachowań poprzez uczenie sposobów rozwiązywania problemów i kontroli negatywnych emocji. – Budowanie atmosfery otwartości i umożliwienie udziału w dyskusji. – Uświadamianie zagrożeń wynikających z korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych. – Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – podstawy negocjacji i mediacji.

	– Rozwijanie umiejętności identyfikowania przyczyn własnego postępowania. – Dokonywanie analizy wpływu nastawienia do siebie i innych na motywację do podejmowania różnorodnych zachowań. – Dostarczanie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach. – Budowanie atmosfery wsparcia i zrozumienia w sytuacji problemowej oraz promowanie rzetelnej wiedzy mającej na celu zredukowanie lęku. – Rozwijanie postaw opartych na odpowiedzialności za dokonywane wybory i postępowanie. – Dostarczenie wiedzy z zakresu prawa dotyczącego postępowania w sprawach nieletnich. – Przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom seksualnym. – Propagowanie wiedzy na temat prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych. – Rozwijanie umiejętności wykorzystywania elementów negocjacji i mediacji w sytuacji rozwiązywania konfliktów – Zwiększanie wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych. – Rozwijanie umiejętności troski o własne bezpieczeństwo w relacjach z innymi. – Rozwijanie poczucia osobistej odpowiedzialności, zachęcanie do angażowania się w prawidłowe i zdrowe zachowania. – Doskonalenie umiejętności rozpoznawania symptomów uzależnienia od komputera i Internetu. – Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własnymi negatywnymi emocjami oraz z zachowaniami agresywnymi. – Kształtowanie przekonań dotyczących znaczenia posiadanych informacji, których wykorzystanie pomaga w redukowaniu lęku w sytuacjach kryzysowych. – Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci. – Rozwijanie umiejętności reagowania w sytuacjach kryzysowych, niesienia pomocy dotkniętym nimi osobom oraz minimalizowania ich negatywnych skutków.
--	--

	– Rozwijanie umiejętności lepszego rozumienia siebie poprzez poszukiwanie i udzielanie odpowiedzi na pytania: Kim jestem? Jakie są moje cele i zadania życiowe? Rozwijanie umiejętności podejmowania działań zgodnych ze zweryfikowanymi źródłami wiedzy. – Utrwalanie umiejętności oceny konsekwencji podejmowanych działań dla siebie i dla innych – określanie alternatywnych rozwiązań problemu.
--	---

DZIAŁANIA WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE W MOW LUBACZÓW

CEL	ZADANIA	FORMY	WYKONAWCY
1. Zapewnienie wychowankom bezpiecznych warunków pobytu	1.Opieka nad wychowankami (szczególnie nad nowoprzybyłymi). 2.Pomoc w adaptacji do warunków MOW. 3.Dyżury w czasie przerw. 4.Stała opieka wychowawcy. 5.Bieżące rozwiązywanie sytuacji trudnych, stresogennych.	-rozmowy -dyżury, -interwencje, -zajęcia relaksacyjne, -zajęcia terapeutyczne	-wychowawcy -nauczyciele -pedagodzy -psycholog
2.Wyposażenie wychowanków w postawę prowadzenia zdrowego stylu życia	1.Wdrażanie do higienicznego trybu życia. 2.Kształtowanie odpowiedzialności za zdrowie swoje i innych. 3.Kształtowanie postawy wolnej od uzależnień, agresji, przemocy. 4.Kształtowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby. 5.Kształtowanie sprawności i aktywności ruchowej wychowanków.	-pogadanki, -prelekcje, -zajęcia dodatkowe, -warsztaty, -zajęcia sportowe, -rekreacyjne, - turystyczne, -zajęcia kulinarne, -konkursy, -plakaty,	-wychowawcy, -nauczyciele, -pielęgniarka -nauczyciel w-f

		-tablice informacyjne -udział w rajdach, wycieczkach, turniejach, zawodach	
3. Wychowanie u wychowanków prawidłowych postaw społecznych.	1.Kształtowanie postawy szacunku, akceptacji różnorodności i zrozumienia wobec innych osób. 2.Rozwijanie poczucia przynależności do grupy. 3.Kształtowanie umiejętności współpracy, budowania współpracy rówieśniczej. 4.Kształtowanie umiejętności wyrażania negatywnych emocji w sposób akceptowany społecznie. 5.Kształtowanie pozytywnych zachowań społecznych prezentowanych w sytuacjach konfliktowych. 6.Rozwijanie świadomości roli i wartości rodziny w życiu człowieka. 7.Propagowanie właściwego korzystania ze sprzętu elektronicznego. 8.Podkreślanie znaczenia bezpieczeństwa w Internecie.	-pogadanki, zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, zajęcia w internecie, -udział w samorządzie -zajęcia warsztatowe, -udział w Małych Formach Teatralnych, -terapia psychologiczna, -terapia pedagogiczna, -zajęcia komputerowe, -programy profilaktyczne z zakresu cyberprzemocy	-wychowawcy, -nauczyciele, -terapeuci, -opiekunowie grup artystycznych, -pedagodzy, -psycholog

4. Wychowanie u wychowanków właściwych norm i wzorów zachowań.	1. Rozwijanie szacunku dla wiedzy i wyrabianie pasji poznawania świata. 2. Wzmacnianie motywacji do nauki. 3. Likwidowanie zaniedbań dydaktycznych. 4. Zachęcanie do rozwijania uzdolnień. 5. Eliminowanie wulgaryzmów. 6. Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca. 7. Kształtowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrożenia zdrowia lub życia. 8. Rozwijanie takich cech jak: pracowitość, odpowiedzialność, prawdomówność, rzetelność, wytrwałość, akceptacja różnorodności.	- Indywidualne rozmowy, - zajęcia rewalidacyjne, - zajęcia rekreacyjne, turystyczne, sportowe i inne, - konkursy, turnieje - diagnoza możliwości intelektualnych, - diagnoza mocnych i słabych stron wychowanka - udział w zajęciach edukacyjnych i pozaszkolnych , - prelekcje, pogadanki, - udział w rocznicach, mszach, konkursach, - pogadanki, bezpośrednie reakcje, - pogadanki, programy, angażowanie przedstawicieli	- wychowawcy, nauczyciele, - opiekunowie poczty sztandarowego - psycholog, pedagodzy - wychowawcy, nauczyciele - pielęgniarka - straż pożarna
---	--	--	---

		odpowiednich służb	
5. Wyposażenie wychowanków w postawę pielęgnowania tradycji, osiągnięć nauki i kultury polskiej.	1.Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego. 2.Rozbudzanie i wzmacnianie postaw patriotycznych. 3.Współpraca ze środowiskiem lokalnym. 4.Budowanie wspólnoty ośrodkowej.	-lekcje historii, lekcje wychowawcze -pogadanki, -apele okolicznościowe, -wieczornice, -obchody rocznicowe, -aktywność pocztu sztandarowego, -udział w akcjach sprzątania grobów, -prezentowanie twórczości wychowanków,	Nauczyciel historii, religii wychowawcy, opiekunowie pocztu,
6.Wyposażenie wychowanków w postawę asertywności – unikanie zachowań ryzykownych.	1.Podnoszenie poziomu dojrzałości emocjonalnej wychowanków. 2.Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własnymi negatywnymi emocjami oraz z zachowaniami agresywnym. 3.Wykształcenie umiejętności wychowanków umiejętności asertywnego odmawiania. 4.Kształtowanie postawy wolnej od uzależnień, agresji, przemocy, dyskryminacji stygmatyzowania.	-lekcje wychowawcze, -zajęcia w internacie, -pogadanki, -zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, warsztatowe, -terapia psychologiczna, pedagogzy,	-wychowawcy, -nauczyciele, w-terapeuci, -realizatorzy programów, -pedagogzy, -psycholog.

	5. Uświadamianie wychowankom udział w zagrożeniach wynikających z programach nadużywania alkoholu, profilaktycznych narkotyków, środków – Dopalacze psychoaktywnych. odsłona piekła, 6. Poszerzanie wiedzy na temat Asertywność skutków palenia papierosów. kontra agresja, 7. Ukazywanie konsekwencji Ja+ Ty=My prawnych posiadania, zażywania, i innych. rozprawdzania substancji niedozwolonych i zagrażających zdrowiu i życiu. 8. Wykształcenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, konfliktowych. 9. Rozwijanie umiejętności wykorzystywania elementów negocjacji i mediacji w sytuacji rozwiązywania konfliktów 10. Dostarczanie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach. 11. Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci.		
7. Podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców/opiekunów prawnych.	1. Udzielanie pomocy pedagogicznej rodzicom. 2. Angażowanie rodziców do telefonyczne, ściśle, jednolitej współpracy wychowawczej z ośrodkiem, w indywidualne, tym współtworzenia dokumentacji ośrodka.	- indywidualne rozmowy - telefoniczne, spotkania - indywidualne,	- wychowawcy, - nauczyciele, - pedagodzy, - psycholog,

	3. Wzbudzanie odpowiedzialności rodzicielskiej. 4. Ukazywanie znaczenia wsparcia ze strony domu rodzinnego w powodzeniu procesu resocjalizacyjnego.		
8. Doskonalenie zawodowe nauczycieli.	1. Podnoszenia kwalifikacji i podniesienia jakości pracy placówki	i udział w szkoleniach, kursach dosk., studiach podyplomowych - awans zawod.	- wychowawcy, - nauczyciele
9. Rozpoznanie potrzeb i zagrożeń uczniów z Ukrainy wynikających z ich sytuacji kryzysowej	1. Realizacja zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego i/lub opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej 2. Ustalenie zakresu dalszych działań	- Indywidualne rozmowy wspierające z każdym uczniem, jego rodzicami.	wychowawca, psycholog szkolny wg potrzeb

IV. OBOWIĄZKI OSÓB ODPOWIEDZIALNYCH ZA REALIZACJĘ PROGRAMU PROFILAKTYKI

Obowiązki dyrektora:

1. Zna przyczyny i sygnały ostrzegawcze sięgania po środki uzależniające przez uczniów, agresji wychowanków i innych zachowań dysfunkcyjnych,
2. Pozyskuje sprzymierzeńców do realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego.
3. Dąży do integracji grona pedagogicznego i ich współpracy w procesie profilaktyki.
4. Zna osoby i instytucje pracującymi na rzecz dzieci i rodziny.
5. Planuje rady szkoleniowe z zakresu profilaktyki.
6. Analizuje możliwości placówki w dziedzinie realizacji programu.
7. Ustala zasady postępowania i procedury w przypadku występowania sytuacji kryzysowych problemów uzależnienia i nieprzestrzegania statutu (współpraca z gronem pedagogicznym, pedagogiem, specjalistami spoza szkoły).
8. Zna przepisy prawne dotyczące działalności profilaktyki szkoły.

9. Podejmuje ostateczną decyzję wobec wychowanków, którzy przejawiają niekontrolowaną agresję, posiadają, rozprowadzają, odurzają się środkami uzależniającymi lub nie przestrzegają statutu placówki.
10. Nie lekceważy sygnałów o potrzebie pomocy uczniom.
11. Aprobuje alternatywne form spędzania czasu wolnego i mobilizuje do nich wychowawców, nauczycieli i uczniów.
12. Dąży do stworzenia wokół szkoły stref wolnych od środków uzależniających poprzez:
 - a . wprowadzenie całkowitego zakazu posiadania narkotyków w ośrodku i wokół niego oraz ich używania
 - b . wprowadzenie całkowitego zakazu palenia papierosów w ośrodku
 - c . zabezpieczenie ośrodka tak, aby osoby obce nie mogły wchodzić do szkoły (dyżury nauczycieli i pracowników)
 - d . ścisłą współpracę z organami ścigania w zakresie ochrony przed agresją
13. Promuje nauczycieli doskonalących się w zakresie wychowania i profilaktyki.
14. Sprzyja pozytywnym relacjom nauczyciel-uczeń, między uczniami oraz nauczyciel - rodzic.
15. Wspiera finansowo działania profilaktyczne na miarę możliwości szkoły.

Obowiązki psychologa i pedagoga:

1. Diagnozuje środowisko wychowawcze, w tym stan kondycji psychicznej uczniów.
2. Uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów.
3. Zapewnia uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach.
4. Współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki, wsparcia psychologicznego.
5. Zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów.
6. Współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów.
7. Współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym, w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną.
8. Wspiera nauczycieli, wychowawców, inne osoby pracujące z uczniami w identyfikacji problemów uczniów, w tym wczesnych objawów depresji, a także w udzielaniu im wsparcia.
9. Rozwija współpracę z nauczycielami, wychowawcami, a także pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów.

10. Aktywnie włącza się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służy doradztwem dla nauczycieli, wspiera ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych.
11. Wspiera nauczycieli, wychowawców, innych psychologów czy pedagogów, którym trudno jest wspierać uczniów w związku z tym, że sami przeżywają stan silnego przygnębienia epidemią, przemęczenia lub przechodzą inny kryzys psychiczny (*patrz: Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego”*).
12. Promuje budowanie dobrych, wzajemnych relacji pomiędzy wszystkimi grupami społeczności szkolnej, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia.

Obowiązki wychowawców i nauczycieli:

1. Poszerzają wiedzę na temat przyczyn agresji, środków uzależniających, zagrożeń młodzieży, zasad komunikacji i rozwiązywania problemów (zdobywają kompetencje w zakresie profilaktyki).
2. Znają bardzo dobrze plan profilaktyki placówki i uwzględniają go w tworzonych przez siebie dla podopiecznych indywidualnych programach edukacyjno-terapeutyczny.
3. Uczestniczą w radach szkoleniowych dotyczących zagrożeń młodzieży.
4. Starają się wprowadzać i realizować w jak największym zakresie programy profilaktyczne dla wychowanków-uczniów i rodziców.
5. Uważnie obserwują swoich uczniów zbierają o nich informacje (które analizują wspólnie z psychologiem i pedagogiem) oraz reagują na pierwsze niepokojące objawy.
6. Znają środowisko rodzinne wychowanków.
7. Utrzymują stały kontakt z rodzicami, pedagogiem, psychologiem i informują ich o wynikach nauce i sytuacji wychowawczej (palenie, picie, agresywne zachowanie, wagary, oceny niedostateczne, przejawy dyskryminacji, stygmatyzowania).
8. Prowadzą "pedagogizację" rodziców, z użyciem dostępnych form komunikacji, w tym zdalnej.
9. Nie są "pobłażliwi", ale zachowują dyskrecję co ułatwia funkcjonowanie wychowankom w placówce.
10. Działają zgodnie z Kodeksem Praw Ucznia, z Konwencją o Prawach Dziecka.
11. Współpracują z pedagogiem, psychologiem, dyrekcją.
12. Dostarczają wzorców konstruktywnego stylu życia metodą przykładu własnego
13. Utrzymują osobowe relacje z wychowankami (poprzez konsultacje, indywidualne rozmowy, organizację pomocy koleżeńskiej w nauce).

14. Są dyskretni, ale i ostrożni.

Obowiązki rodziców:

1. Uczestniczą we wszystkich spotkaniach organizowanych przez placówkę.
2. Reagują na każde wezwanie do placówki.
3. Znają program wychowawczo- profilaktyczny placówki i wyrażają o nim swoje opinie.
4. Zdobywają wiedzę na temat potrzeb dzieci, zagrożeń wieku dojrzewania i sposobów przeciwdziałania im.
5. Pracują wspólnie z wychowawcami nad dostarczeniem wzorów konstruktywnego stylu życia dzieciom.
6. Uczestniczą w pedagogizacji i programach profilaktycznych skierowanych do rodziców.
7. Włączają się aktywnie w proces nauczania i readaptacji.
8. Zdobywają rzetelną wiedzę na temat negatywnych zachowań swoich dzieci przebywających poza ośrodkiem i rzetelnie o nich informują.
9. Dbają o dobry kontakt z dzieckiem.

Wykaz zasad i norm dotyczących wszystkich wychowanków:

- Statut – opisuje najistotniejsze zasady funkcjonowania MOW, w tym prawa i obowiązki wychowanka i nauczyciela. W oddzielnym punkcie wymienia się zachowania negatywne, do których uczeń nie ma prawa.
- Procedury postępowania,
- Punktowy System Oceniania - wyraża opinię o spełnianiu przez wychowanka obowiązków i jego kulturze osobistej, postawie wobec kolegów i innych osób. Tryb i zasady ustalania ocen, ogólne kryteria oceny zachowania ucznia w szkole i w internacie.

V. MONITOROWANIE I EWALUOWANIE PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO.

Prowadzone ewaluacje wewnętrzne pozwalają sformułować wnioski do dalszej wychowawczo-profilaktycznej pracy ośrodka. Proces konstruowania programu i wdrażania go opiera się na odpowiedniej identyfikacji problemów oraz wszechstronnej diagnozie środowiska ośrodka. Program wychowawczo-profilaktyczny promuje przede wszystkim zdrowy, aktywny tryb życia, zapobiega uzależnieniom, przemocy, zaburzeniom emocjonalnym. Powtarzanie ważnej problematyki utrwala uzyskane efekty i zwiększa prawdopodobieństwo realizacji zakładanych celów profilaktycznych. Ośrodek mając świadomość wagi działań wychowawczo-profilaktycznych prowadzi rzetelną diagnozę tych działań oraz potrzeb danego środowiska. Strategia programu ma charakter systemowy, a nie jednorazowy, akcentuje działania adresowane do grup wysokiego ryzyka

(profilaktyka selektywna i wskazująca). Dokonywanie ewaluacji jest niezbędnym elementem programu oraz sposobem rozpoznawania i rozwiązywania problemów pojawiających się w trakcie roku szkolnego.

Ma ona charakter formatywny (kształtujący). W tym celu wykorzystywane są następujące (do wyboru) metody: obserwacja, ankieta online dla pracowników placówki, rozmowy indywidualne i wywiady, analiza dokumentacji oraz badań poziomu poczucia bezpieczeństwa wśród wychowanków.

Wnioski z badań nauczycieli i wychowawców przeprowadzonych pod koniec roku szkolnego 2024/2025:

Na podstawie odpowiedzi pracowników szkoły można wyodrębnić kilka głównych obszarów czynników ryzyka wychowanków:

1. Czynniki rodzinne:

- Dysfunkcyjna rodzina, brak wsparcia i więzi emocjonalnych
- Przemoc w rodzinie (fizyczna, psychiczna, zaniedbania)
- Nadużywanie substancji psychoaktywnych przez rodziców/rodzeństwo
- Choroby psychiczne w rodzinie
- Rozwody, konflikty między rodzicami, niepełna rodzina
- Brak prawidłowych wzorców wychowawczych i kompetencji rodzicielskich
- Zła sytuacja materialna i mieszkaniowa

2. Czynniki indywidualne (psychologiczne i emocjonalne)

- Niska samoocena, brak poczucia sprawczości
- Labilność emocjonalna, trudności w regulacji emocji, impulsywność
- Zaburzenia emocjonalne i psychiczne, zaburzenia zachowania
- Trudny charakter, negatywizm szkolny
- Trudności w koncentracji i w nauce

3. Czynniki rówieśnicze i społeczne

- Negatywny wpływ środowiska rówieśniczego (złe towarzystwo, subkultury)
- Kontakty z osobami zdemoralizowanymi, wspólne czyny karalne
- Przemoc rówieśnicza
- Postawy roszczeniowe, brak umiejętności społecznych (rozwiązywanie konfliktów, komunikacja)
- Izolacja społeczna, wykluczenie społeczne

4. Czynniki związane z zachowaniem i edukacją

- Demoralizacja (rozboje, kradzieże, agresja, wulgaryzmy wobec nauczycieli)
- Trudności szkolne, brak motywacji, negatywizm wobec nauki
- Problemy w kontroli emocji i zachowania

5. Czynniki środowiskowe i kulturowe

- Nieprawidłowe środowisko lokalne (patologia, złe wzorce)
- Zbyt łatwy dostęp do social mediów i niewłaściwych treści w mediach
- Uzależnienia (substancje psychoaktywne, media, zachowania)
- Brak możliwości rozwoju i konstruktywnego spędzania czasu

Pracownicy ośrodka wskazują, że największe zagrożenia dla wychowanków wynikają z dysfunkcji rodzinnych i braku wsparcia emocjonalnego, co w połączeniu z trudnościami emocjonalnymi i niską samooceną prowadzi do podatności na negatywne wpływy rówieśnicze i demoralizację. Ważnymi obszarami ryzyka są także problemy edukacyjne, uzależnienia oraz brak umiejętności społecznych.

Na podstawie odpowiedzi pracowników szkoły można wyróżnić najczęściej wskazywane czynniki chroniące wychowanków. Układają się one w kilka obszarów:

1. Czynniki rodzinne

- Silne i wspierające więzi z rodziną, w tym szczególnie z rodzicami
- Oparcie w bliskich, akceptacja i poczucie bycia ważnym w rodzinie
- Możliwość utrzymywania kontaktów rodzinnych (np. urlopowania)

2. Czynniki indywidualne

- Pozytywna samoocena, poczucie własnej wartości, poczucie sprawczości
- Ciekawość świata, plany życiowe, motywacja do zmiany
- Pasje, zainteresowania, talenty, aktywność hobbystyczna i sportowa
- Odnoszenie sukcesów (edukacyjnych, społecznych, zawodowych)

3. Czynniki szkolne i instytucjonalne

- Dobre relacje z kadrami pedagogicznymi i wychowawczą, indywidualne podejście do wychowanka
- Empatyczna, kompetentna i czujna kadra, szybkie reagowanie na ryzykowne zachowania
- Jasne zasady, dyscyplina, normy i wartości, konsekwencja w działaniu
- Wdrożone programy resocjalizacyjne, edukacyjne i profilaktyczne (m.in. rozwój kompetencji społecznych i emocjonalnych)
- Dostęp do wsparcia psychologicznego, pedagogicznego i terapeutycznego
- Bezpieczne, przewidywalne i wspierające środowisko placówki (także system kamer i opieka kadry)

4. Czynniki rówieśnicze i społeczne

- Pozytywny wpływ grupy rówieśniczej, akceptacja, dobre relacje w grupie
- Wzorce pozytywnego zachowania, konstruktywne środowisko społeczne
- Zaangażowanie w działalność rozwijającą (sport, sztuka, wolontariat, aktywność pozaszkolna)

- Dostęp do wsparcia społecznego i kulturalnego (np. poradnie, instytucje lokalne)

Pracownicy ośrodka wskazują, że główne czynniki chroniące wychowanków to przede wszystkim wspierająca rodzina, pozytywne relacje z kadrami pedagogicznymi, poczucie własnej wartości i rozwój zainteresowań, a także bezpieczne środowisko wychowawcze oparte na jasnych zasadach. Ważną rolę odgrywa też dostęp do wsparcia specjalistycznego, konstruktywne grupy rówieśnicze oraz możliwość odnoszenia sukcesów, które budują motywację do dalszych zmian.

Na podstawie odpowiedzi pracowników można wyróżnić najważniejsze problemy, na które należy zwrócić uwagę w pracy z wychowankami.

1. Relacje wychowanków – wychowawca i komunikacja

- Trudności w budowaniu zaufania i relacji wychowanków–wychowawca
- Niska jakość komunikacji interpersonalnej, brak otwartości
- Brak spójnej strategii wychowawczej w zespole, rozbieżne podejścia kadry
- Potrzeba większej etyki i profesjonalizmu w pracy wychowawców

2. Relacje rówieśnicze i funkcjonowanie grupy

- Problemy z asymilacją nowych wychowanków
- Zjawisko dominacji starszych nad młodszymi, podporządkowanie grupie
- Kradzieże rzeczy osobistych, wymuszenia
- Próby wprowadzania elementów tzw. „drugiego życia”
- Niska integracja grupy, konflikty rówieśnicze

3. Problemy emocjonalne i psychiczne wychowanków

- Trudności w regulacji emocji, impulsywność
- Zaburzenia emocjonalne i wychowawcze
- Ryzyko samookaleczeń i zachowań suicydalnych
- Niska motywacja do nauki, brak wiary w sukces edukacyjny
- Problemy psychiczne i uzależnienia (alkohol, narkotyki, energetyki)

4. Zróżnicowane potrzeby wychowanków

- Pojawianie się wychowanków z niepełnosprawnością intelektualną (nie tylko w stopniu lekkim) – brak dostosowanych metod pracy
- Trudność pracy z grupą, gdy w niej są osoby wymagające indywidualnej, intensywnej opieki
- Brak wystarczających narzędzi i zasobów kadry do pracy z młodzieżą z poważnymi zaburzeniami

5. Kwestie organizacyjne i bezpieczeństwa

- Brak wystarczającej kontroli nad źródłami zdobywania funduszy (np. BLIK)
- Spożywanie napojów energetycznych, które mogą potęgować problemy emocjonalne i zdrowotne
- Potrzeba zwiększenia liczby zajęć integracyjnych i wspierających rozwój społeczny

Pracownicy szkoły zwracają uwagę, że kluczowe problemy dotyczą trudności w budowaniu relacji (z wychowawcami i rówieśnikami), nasilonych problemów emocjonalnych i psychicznych, zagrożeń związanych z demoralizacją oraz braku odpowiednich narzędzi do pracy z wychowankami o zróżnicowanych potrzebach. Dodatkowym wyzwaniem są kwestie organizacyjne – brak spójności w podejściu kadry, niedostateczna kontrola nad zachowaniami ryzykownymi oraz potrzeba lepszego przygotowania młodzieży do funkcjonowania społecznego i samodzielnego życia.

Oto podsumowanie działań, które – na podstawie zebranych odpowiedzi – mogą pozytywnie wpłynąć na poprawę funkcjonowania wychowanków:

1. Wzmacnianie poczucia wartości i sprawczości

- docenianie nawet małych sukcesów,
- promowanie pozytywnego języka i komunikacji bez przemocy,
- indywidualne rozmowy motywujące i wspierające.

2. Wsparcie psychologiczne i terapeutyczne

- regularne konsultacje psychologiczne i terapeutyczne,
- terapia indywidualna i grupowa (np. Trening Zastępowania Agresji – TZA),
- terapia uzależnień od alkoholu i narkotyków,
- wprowadzenie programów profilaktyki zdrowia psychicznego.

3. Rozwój zainteresowań i umiejętności

- zajęcia praktyczne, warsztaty i koła zainteresowań,
- rozwijanie talentów, pasji i przygotowanie do życia zawodowego,
- udział w konkursach tematycznych i spotkaniach ze specjalistami/ciekawymi ludźmi.

4. Budowanie relacji i integracja społeczna

- wyjazdy terapeutyczne i integracyjne,
- wspólne ustalanie zasad i konsekwencji,
- wspólne działania grupowe wzmacniające więzi rówieśnicze.

5. Organizacja czasu wolnego

- zagospodarowanie wolnego czasu wychowanków w sposób konstruktywny,
- tworzenie możliwości aktywności dobrowolnych zgodnie z zainteresowaniami.

6. Profesjonalizacja kadry i współpraca

- dobra współpraca i ujednolicone metody pracy wychowawczej,
- szkolenia kadry z zakresu pracy z młodzieżą z traumą.

Podsumowując: kluczowe działania to indywidualizacja pracy, wsparcie psychologiczne i terapeutyczne, rozwijanie zainteresowań, budowanie pozytywnych relacji, konstruktywne zagospodarowanie czasu wolnego oraz profesjonalizacja kadry.

Na podstawie odpowiedzi na pytanie o częstotliwość tematyki poszczególnych zajęć profilaktycznych wysunęły się następujące wnioski:

- Tematy wymagające zwiększenia częstotliwości: relacje rodzinne, kompetencje społeczne, bezpieczeństwo w Internecie, cyberprzemoc, agresja.
- Tematy o wystarczającej częstotliwości: rozwój osobisty, rozwój kompetencji zadaniowych, uzależnienia (choć wskazane są dodatkowe działania profilaktyczne).
- Tematy wymagające częściowej intensyfikacji: korygowanie postaw, dyskryminacja, przemoc rówieśnicza.

Na podstawie odpowiedzi pracowników ośrodka można podsumować, że wśród wychowanków najczęściej obserwowane są następujące zjawiska:

- Najczęściej występujące sytuacje (ponad 90% wskazań):

Palenie papierosów – 91,3%,

Stosowanie przemocy słownej – 91,3%.

- Często występujące:

Stosowanie przemocy fizycznej – 52,2%.

- Występują, ale rzadziej:

Dyskryminacja – 39,1%,

Stosowanie przemocy słownej w innej kategorii – 13%.

- Incydentalne przypadki:

Spożywanie alkoholu – 4,3%,

Zażywanie narkotyków (w tym twardych) – 4,3%.

- Brak wskazań:

Stosowanie przemocy fizycznej nauczycieli wobec wychowanków – 0%.

Najpoważniejsze problemy w ośrodku to palenie papierosów i przemoc słowna, które są zjawiskami niemal powszechnymi. Ponad połowa respondentów dostrzega również przemoc fizyczną, a ok. 40% dyskryminację. Zjawiska związane z używkami (alkohol, narkotyki) pojawiają się sporadycznie, ale mimo niskiej częstotliwości wymagają monitorowania.

W pytaniu: Czy doświadczyli Państwo agresywnego zachowania ucznia wobec Państwa 60,9 % badanych odpowiedziało pozytywnie, które tyczyło się agresji słownej.

Ankietowani wskazali najskuteczniejsze formy profilaktyczne:

- Najwyżej oceniane formy profilaktyki: zajęcia sportowe (100% „tak”), warsztaty umiejętności życiowych (100% „tak”), pogadanki (100% „tak”), spotkania ze specjalistami (95,6% „tak”).
- Dobrze oceniane: festyny i imprezy na świeżym powietrzu (91,3%), monitoring wizyjny (91,3%), zajęcia pozalekcyjne (95,7%), filmy profilaktyczne (91,3%).
- Najmniej skuteczne: ulotki i broszury – aż 60,8% ankietowanych uznało je za nieskuteczne („raczej nie” + „zdecydowanie nie”).

Ocena ilości zajęć profilaktycznych w określonych obszarach:

- Najlepiej oceniany obszar: bezpieczeństwo – 100% badanych uważa, że zajęć jest wystarczająco.
- Dobrze oceniane obszary: zdrowie fizyczne i psychiczne (87% „tak”), profilaktyka uzależnień (82,6% „tak”) – tutaj jednak część osób wskazuje na potrzebę rozszerzenia oferty.
- Największy deficyt: wychowanie do życia w rodzinie – 34,8% ankietowanych wskazuje brak wystarczającej ilości zajęć, co sugeruje konieczność zwiększenia działań w tym zakresie.

W ośrodku realizowane są w wystarczającym zakresie zajęcia dotyczące bezpieczeństwa oraz zdrowia, jednak warto rozszerzyć profilaktykę uzależnień i w szczególności zwiększyć liczbę zajęć związanych z przygotowaniem do życia w rodzinie, gdyż tam widoczny jest największy niedobór.

Analiza badań poziomu bezpieczeństwa z czerwca 2025 r. wykazała następujące wnioski:

1. Większość wychowanków deklaruje poczucie bezpieczeństwa w relacjach z rówieśnikami i personelem, co wskazuje na pozytywny klimat wychowawczy.
2. Wychowankowie mogą liczyć na wsparcie kadry, a pozytywne relacje z pedagogami wzmacniają ich poczucie bezpieczeństwa emocjonalnego.
3. Dobra atmosfera w ośrodku sprzyja zarówno bezpieczeństwu, jak i procesowi wychowawczemu oraz edukacyjnemu.
4. Zgłaszanie przypadków przemocy świadczy o zaufaniu do kadry i skuteczności placówki w udzielaniu pomocy.
5. Pomimo ogólnego poczucia bezpieczeństwa, widać potrzebę dalszej integracji grup wychowawczych oraz wzmacniania więzi rówieśniczych.
6. Występowanie agresji słownej i wulgarnego języka wymaga stałego monitorowania i działań profilaktycznych.

Wnioski do programu wychowawczo-profilaktycznego na rok 2025/2026:

Wzmacnianie poczucia wartości i kompetencji wychowanków

- Systematyczne docenianie sukcesów, nawet drobnych.
- Indywidualne rozmowy motywacyjne i wspierające.
- Promowanie komunikacji bez przemocy i języka pozytywnego.

Rozszerzenie wsparcia psychologicznego i terapeutycznego

- Regularne konsultacje psychologiczne i terapeutyczne, zarówno indywidualne, jak i grupowe.
- Wdrożenie programów profilaktyki zdrowia psychicznego i Treningu Zastępowania Agresji (TZA).
- Terapia uzależnień (alkohol, narkotyki, napoje energetyczne, media).
- Wzmacnianie wsparcia emocjonalnego wychowanków poprzez indywidualne rozmowy i dostępność kadry.

Rozwój zainteresowań i kompetencji społecznych

- Zajęcia praktyczne, warsztaty, koła zainteresowań i aktywności sportowe.
- Konkursy, projekty edukacyjne i spotkania ze specjalistami/ciekawymi osobami.
- Wprowadzenie programów rozwijających kompetencje społeczne i interpersonalne.

Budowanie relacji i integracja grupowa

- Wyjazdy terapeutyczne i integracyjne.
- Wspólne ustalanie zasad i konsekwencji.
- Programy wzmacniające więzi rówieśnicze, przeciwdziałanie dominacji i wykluczeniu.
- Edukowanie wychowanków w zakresie komunikacji bez przemocy i kultury słowa, promując pozytywne wzorce zachowań.

Profilaktyka zagrożeń i bezpieczeństwo

- Zwiększenie liczby zajęć dotyczących cyberprzemocy, agresji werbalnej i fizycznej oraz dyskryminacji.
- Regularne monitorowanie zachowań ryzykownych, w tym używek.
- Zachowanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa w placówce (monitoring, nadzór kadry).
- Kontynuowanie działań wzmacniających poczucie bezpieczeństwa i pozytywny klimat wychowawczy.
- Monitorowanie relacji między wychowankami i podejmowanie natychmiastowych działań w przypadku przejawów agresji lub przemocy.

Współpraca z rodziną i społecznością lokalną

- Wzmacnianie relacji wychowanek–rodzina poprzez regularny kontakt i wspólne działania.
- Organizacja zajęć z zakresu wychowania do życia w rodzinie i edukacji społecznej.
- Zaangażowanie lokalnych instytucji i organizacji wspierających młodzież.

Poszerzanie kompetencji kadry pedagogicznej

- Szkolenia z zakresu pracy z młodzieżą z traumą i niepełnosprawnością intelektualną.
- Ujednolicone metody pracy wychowawczej w zespole.
- Stała obecność i dostępność wychowawców, monitoring efektów działań profilaktycznych.

Organizacja zajęć i czasu wolnego

- Zwiększenie liczby zajęć rozwijających kompetencje społeczne, relacje rodzinne i profilaktykę zagrożeń.
- Konstruktywne zagospodarowanie czasu wolnego zgodnie z zainteresowaniami wychowanków.
- Organizacja zajęć integracyjnych i wspierających rozwój emocjonalny.

Baza programów profilaktycznych rekomendowanych:

- www.ore.edu.pl

-Baza Programów Rekomendowanych Krajowego Biura Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii

Załącznik

Ankieta dla pracowników szkoły

Prosimy Panią / Pana o udział w badaniach, które posłużą do oceny aktualnej sytuacji wychowanków w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Lubaczowie i osób dorosłych pracowników.

Proszę o udzielanie szczerych odpowiedzi i pisanie tylko tego, co rzeczywiście Pan/Pani wie i myśli (a nie tego, co myślą inni lub co wypada napisać). W tej ankiecie nie ma „dobrych” ani „złych” odpowiedzi.

Badanie dotyczy całej społeczności MOW, stosownie do Pani/Pana zakresu zadań zawodowych, poprosimy też o kilka informacji o Pani/Panu.

Wszystkie odpowiedzi są całkowicie poufne, znane będą tylko osobie opracowującej zbiorcze zestawienia i nie będą nigdy nikomu przekazane w formie umożliwiającej zidentyfikowanie pracownika, czy też opisywanej klasy lub uczniów.

Prosimy przeczytać instrukcję i dokładnie wypełnić ankietę.

INSTRUKCJA

☐ pytania odnoszą się do ostatniego roku, o ile treść pytania nie mówi inaczej;

- ☐ pytania znajdują się na kolejnych stronach;
- ☐ proszę dokładnie czytać pytania;
- ☐ na większość pytań należy odpowiadać zaznaczając pole przy wybranej odpowiedzi, niektóre wymagają kilku zaznaczeń lub wpisania odpowiedzi;
- ☐ w razie potrzeby dokładniejszych wyjaśnień lub jakichś trudności proszę kontaktować się bezpośrednio z osobą prowadzącą badania

1. Jest Pani/Pan:

kobietą

mężczyzną

2. Jakie jest Pani/Pana wykształcenie?

średnie

wyższe (licencjat, inżynier, magister, lekarz)

stopień naukowy (doktor, doktor habilitowany)

3. Na jakim stanowisku Pan/i obecnie pracuje:

pracownik administracji

nauczyciel bez wychowawstwa klasy w tym roku szkolnym,

nauczyciel wychowawca

bibliotekarz,

pielęgniarka

pedagog / psycholog szkolny, logopeda

wicedyrektor

dyrektor szkoły

dyrektor zespołu szkół

4. Czy na terenie ośrodka wśród wychowanków zauważyli Państwo następujące sytuacje (jeśli tak proszę je zaznaczyć)?

palenie papierosów

spożywanie alkoholu

zażywanie narkotyków (w tym tzw. dopalaczy)

stosowanie przemocy słownej wśród wychowanków

stosowanie przemocy fizycznej wśród wychowanków

stosowanie przemocy słownej przez nauczycieli wobec wychowanków

stosowanie przemocy fizycznej przez nauczycieli wobec wychowanków

dyskryminację

5. Czy doświadczyli Państwo agresywnego zachowania ucznia wobec Państwa osoby?

Tak, fizycznego

Tak, słownego

Nie

6. Proszę wskazać jakie są według Pani/Pana czynniki ryzyka naszych wychowanków?

.....
.....

7 Proszę wskazać jakie są według Pani/Pana czynniki chroniące naszych wychowanków?

.....
.....

8. Czy uważa Pan/Pani, że poniższe formy są skuteczne w profilaktyce?

Proszę wybrać odpowiednią odpowiedź przy każdej pozycji:

	zdecydowanie tak	raczej tak	raczej nie	zdecydowanie nie
monitoring wizyjny				
ochrona				
Teatry profilaktyczne				
pogadanki o szkodliwości ryzykownych zachowań				
warsztaty umiejętności życiowych				
filmy profilaktyczne				
ulotki/broszury				
festyny i inne imprezy na świeżym powietrzu				
zajęcia sportowe				
zajęcia pozalekcyjne				
spotkania ze specjalistami (lekarzami, policjantami, psychologami)				

programy rekomendowane				
-----------------------------------	--	--	--	--

- inne/jakie.....

9. Czy w Państwa Ośrodku jest wystarczająca ilość zajęć profilaktycznych

TAK/NIE W zakresie bezpieczeństwa

TAK/NIE W zakresie uzależnień

TAK/NIE W zakresie wychowania do przystosowania życia w rodzinie

TAK/NIE W zakresie zdrowia

10. Proszę zaznaczyć jaka według Pani/Pana opinii powinna być częstotliwość (rzadko, często, jest wystarczająca) tematyki poniższych zajęć:

	rzadko	często	Jest wystarczająca
rozwój osobisty ucznia (np. samoocena, wartości, wiedza o sobie)			
rozwój kompetencji interpersonalnych i społecznych ucznia			
rozwój kompetencji zadaniowych ucznia (np. motywacja do nauki, obowiązkowość)			
relacje rodzinne i zadania rodzicielskie,			
korygowanie wadliwych i wzmacnianie prawidłowych postaw			
bezpieczeństwo korzystania z Internetu przez uczniów			
cyberprzemoc rówieśnicza			
agresja werbalna i fizyczna,			
dyskryminacja rówieśnicza			
przemoc rówieśnicza			
uzależnienia behawioralne młodzieży, np. hazard, zażywanie substancji psychoaktywnych przez młodzież			

- inne, napisz poniżej, jakie

11. Wskaż inne, zauważane przez Panią/Pana problemy na które powinno się zwrócić uwagę:

.....
.....
.....

12. Wskaż jakie działania mogłyby wpłynąć pozytywnie na poprawę funkcjonowania wychowanków:

.....
.....
.....
.....

Dziękuję za wypełnienie ankiety